

УУЛ УУРХАЙН ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

Хянасан огноо	
Хянасан мэргэжилтэнгүүдийн хувийн дугаар	
Дүгнэлт • Шийдвэрийн төсөл • Ололт, амжилттай тал • Дутагдалтай сул тал • Шаардлага	

НЭГ. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, ТӨСЛИЙН ТУХАЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

- Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 6.1 болон 6.2-ыг үндэслэн дагуу тухайн төслийн хуулийн этгээд мэдээллийн төрлийн харгалзах мөр, багананд мэдээллийг товч хэлбэрээр үнэн зөв оруулах.
- Тухайн төсөлд хамаарахгүй хэсгийг “*хамааралгүй*” гэж бөглөх.
- 1.2.7 дах хаалтын дараах зориулалт гэдэгт уурхайн хаалтын дараа нөхөн сэргээсэн газрыг бэлчээр, газар тариалан, агуулах, олон нийтэд зориулсан үйлдвэр, үйлчилгээ гэх мэт тухайн газрыг эдийн засгийн эргэлтэнд оруулахаар төлөвлөж буй бол орон нутагтай урьдчилан тохиролцсон чиглэлийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1.1	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр	“Багатаян” ХХК
	2. Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9011082149
	3. Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Гадаад худалдаа, Хүнсний дэлгүүр
	4. Аж ахуйн нэгжийн харъяаллын хаяг	УБ хот, БЗД, 17-р хороо, Шар хад, Да хүрээ захын зүүн талд, 55257057
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	М.Болдбаатар, 99112775
	6. Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Д.Даваадорж, 99825925 Ddorj825925@yahoo.com
1.2	1. Төслийн нэр	Хавчуугийн алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах
	2. Төслийн харъяаллын байршил	Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын нутагт Хавчуу хэмээх газар

3. Төслийн ангилал а. нүүрс, алт, жонш, төмрийн хүдэр гэх мэт б. ил уурхай, далд уурхай, шороон орд с. баяжуулах үйлдвэр	а. Алт б. Ил уурхай
4. Төсөл эхэлсэн огноо	2019-05-12
5. Төсөл хэрэгжих хугацаа	5 жил
6. Уурхайн хаалт эхлэх огноо	2022 он
7. Хаалтын дараах зориулалт	Хөдөө аж ахуй
8. ТЭЗҮ баталсан огноо	2018-10-04
9. Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	12.25 кг
10. Ажилчдын тоо	50
11. Тухайн жилийн ажлын ерөнхий төлөвлөгөө	2024 онд манай компани С₁-16-р блокын нөөцийг бүрэн ашиглаж 14.5 мян.м³ элс угааж 6.72 кг цэвэр алт олборлохоор төлөвлөж байна.
12. Тухайн төсөлд хамаарах дэд бүтэц • Замын урт, эхлэл, төгсгөлийн цэг, чиглэл • Шатахуун түгээгүүрийн тоо • Шатахууны агуулахын агууламжийн хэмжээ • Тэслэх, дэлбэлэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал гэх мэт	• Уурхайн дотоод замын урт-1.2км /уурхайн ам-уурхайн кемп/ • ШТМ-20тн-ы ёмкость

**ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ОЛГОГДДОГ ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ, ДҮГНЭЛТ, ЛАВЛАГААНЫ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ**

- Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 2.3-ыг үндэслэн хуулийн этгээд тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдох доорх мэдээллийг үнэн зөв оруулах.
- Тусгай зөвшөөрөл, ашигт малтмалын нөөц, ТЭЗҮ баталсан хуулийн этгээд, дугаар, огноог оруулах
- Доорх хүснэгтийн 2.1.9, 2.1.10-т тусгагдсан холбогдох 7 материалын хуулбарыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд зайлшгүй хавсаргах. Мэдээлэл оруулах багананд хавсралтын нэрийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана		
2.1	1. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /ашигт малтмал/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа Талбай	Дугаар: MV-000150 Хүчинтэй хугацаа: 30 жил Талбай: 71.76 га		
	2. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа	Хамааралгүй		
	3. Химийн бодисын агуулахад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын тодорхойлолт	Хамааралгүй		
	4. Галын дүгнэлтийн огноо, дугаар			
	5. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд	2019.02.04		
	6. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд	2019 он		
	7. Ус ашиглалтын дүгнэлтийн огноо			
	8. Тухайн жилийн уулын ажлын батлагдсан төлөвлөгөөний огноо	2022-04-26		
	9. Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний 1.1, 1.5, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11 дэх маягтыг хавсаргах	Хавсаргав		
	10. Нөхөн сэргээлт	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/	Тайлант онд гүйцэтгэсэн	12.0 га
			Төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	9.0 га
Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/		Тайлант онд гүйцэтгэсэн	1.0 га	
		Төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	12.0 га	
11. ТХГН-ын тухай хууль, гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулиар тогтоосон хамгаалалтын бүсийн		Хавсаргасан		

хилийн заагтай давахцсан эсэхийг тодорхойлсон лавлагааг хавсаргах	

ГУРАВ. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛ, ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын 3 дугаар хавсралтанд тусгагдсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний агуулгад заасны дагуу химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэсгээс холбогдох мэдээллийг доорх хүснэгтэд оруулах
- Тухайн жилд олон төрлийн химийн бодис ашиглахаар бол байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд химийн бодисын хор, аюул, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар хавсралтаар оруулж, доорх хүснэгтийн 3.1.1-д хавсралтын нэрийг дурдах (хэмжих нэгжийг дурдсан байх шаардлагатай)
- Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөнд дараах мэдээллийг бүрэн тусгасан тохиолдолд 3.1.2-ын мэдээлэл оруулах хэсэгт “хангалттай” гэсэн дүгнэлтийг оруулна.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
3.1	1. Тухайн жилд ашиглах химийн бодисын нэр, хэмжээ /хэмжих нэгж/	Хамааралгүй
	2. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө - Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ - Эрсдэлийн үед авах арга хэмжээ - Учруулсан хор уршгийг зайлуулах, бууруулах арга хэмжээ - Хохирлын нөхөн төлбөрийг тооцох арга хэмжээ	Хамааралгүй
3.2	1. Шатах тослох материалын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх 2. Тэслэх, дэлбэлэх бодисын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх	1. Шатах тослох материал: 3 төрөл, 90.0 тонн 2. Хамааралгүй
3.3.	1. Тухайн жилийн хог хаягдлын жилийн дундаж хэмжээ /хэмжих нэгж/ • Ахуйн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ • Үйлдвэрийн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ • Аюултай хог хаягдал	• Ахуйн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ - 4.0 тн • Үйлдвэрийн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ - 1.8 тонн • Аюултай хог хаягдал – аккумулятор - 4.5 ш, фильтр (агаар/тосны) - 13ш • Хаягдал дугуй – 20 ш

2. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тухайн жилийн арга хэмжээний төсөв	1.0 сая.төг

**ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨСӨВ**

- Доорх хүснэгтийн 4.1.2 - 4.1.7 –д тусгагдсан тухайн жилийн арга хэмжээний төсвийн нийлбэр нь 4.1.1 –д тусгагдана.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
4.1	1. Тухайн жилийн байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв	9 040.0
	2. Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсөв /технологийн зөв шийдэл/	2 000.0
	3. Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	4 500.0
	4. Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	189 540.0 (ҮАЗ)
	5. Дүйцүүлэн хамгаалал, Тэр бум мод тарих хөдөлгөөн	10 000.0(ҮАЗ)
	6. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	1 240.0
	7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх (хог хаягдал)	1 300.0
	8. Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төсөв	
	9. Тухайн жилийн орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв	10 000.0(ҮАЗ)

ТАВ. МЕТА МЭДЭЭЛЭЛ

- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 39.1.7-д заасныг үндэслэн төсөл хэрэгжүүлэгчээс доорх хүснэгтэнд тусгагдсан төслийн дэд бүтэц, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний цар хүрээ, орчны хяналт шинжилгээний цэгэн мэдээллийг тусгасан мета мэдээллийг байгаль орчны мэдээллийн санд оруулна.
- Доорх хүснэгтийн мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах баганыг шинжээч бөглөнө.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах хэсэг
5.1	Зурган мэдээлэлд тусгах мэдээлэл	
	Тосгон	+
	Хог хаягдлын цэгийн байршил	+
	Аюултай хог хаягдлын агуулахын байршил	
	Хаягдлын далан	+
	Химийн бодисын агуулахын байршил	
	Орчны хяналт шинжилгээний дээж авах	+
	Хяналтын цэгийн байршил	+
	Тухайн жилд хуулах хөрс	+
	Гадаад, дотоод овоолго	
	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай	+
	Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай	+
	Гүний худгийн байршил	
	Дүйцүүлэн хамгаалал хийх газрын байршил	

**ЗУРГАА. ТУХАЙН ЖИЛИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС БАЙГАЛЬ ОРЧИНД
ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС**

- Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсгээс доорх хүснэгтийн А, Б, В, Г дэх багананд “тодорхойлсон”, “тодорхойлоогүй”, “хамааралгүй” гэсэн 3 төрлийн хариултаас сонгож бөглөх.
- Дүгнэлтийг байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсэгт Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэргэжилтэн дүгнэлт гаргана.

Нөлөөллийн ангилал	А. Тооцсон эсэх	Б. Нөлөөллийн цар хүрээг тодорхойлсон эсэх	В. Нөлөөл-лийн эрчмийг тодорхойлсон эсэх	Г. Нөлөөллийн үргэлжлэх хугацааг тодорхойлсон эсэх	Дүгнэлт
6.1. Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл - Бохирдуулах - Эвдэх - Доройтуулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.2. Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх нөлөөлөл - Бохирдуулах - Нөөцийг бууруулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.3. Амьтан, ургамалд үзүүлэх нөлөөлөл - амьдрах орчинг хуваах - амьдрах орчинг доройтуулах - амьдрах орчинг хомсдуулах - нөөцийг бууруулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.4. Агаарт үзүүлэх нөлөөлөл - Бохирдуулах - тоос	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.5. Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлс - Хамгаалах - Нүүлгэн шилжүүлэх	Хамааралгүй	Хамааралгүй	Хамааралгүй	Хамааралгүй	

ДОЛОО. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТ

- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “А” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх
- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “Б”, “В”, багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэхэд “**тийм**”, “**үгүй**” хариулт өгнө.
- Доорх хүснэгтийн “Г” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг оновчтой тогтоосон эсэхэд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэргэжилтнүүд “**хангалттай**” “**хангалтгүй**” гэсэн дүгнэлт өгнө.

Тухайн жилийн байгаль хамгаалах арга хэмжээний чиглэл	А. Тоо	Б. Шалгуур үзүүлэлтийг тогтоосон эсэх	В. Шалгуур үзүүлэлтийн хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэх	Г. Дүгнэлт
7.1.Нөлөөллөөс урьдчлан сэргийлэх зайлуулах арга хэмжээ	1	Тийм	Тийм	
7.2.Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	4	Тийм	Тийм	
7.3.Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ • Техникийн, га • биологийн, га	Тех- 6.7 га Био- 5.3 га	Үгүй	Үгүй	
7.4.Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээ	1	Тийм	Тийм	
7.5.Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах арга хэмжээ	3	Тийм	Үгүй	
7.6.Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	-	-	-	
7.7.Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ	1	Үгүй	Үгүй	

**НАЙМ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС**

- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийг “А, Б, В, Г” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх

Хяналт шинжилгээний дээж	А. Дээж авах цэгийн тоо	Б. Дээж авах цэгийн байршил	В. Давтамж (удаа)	Г. Төсөв (сая.төг)
1. Хөрс	4	- Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай - Нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбай, - Шатахуун ачих, буулгах, машин механизмыг шатахуунаар цэнэглэх талбай, агуулах орчимд - Хог хаягдал бохирын цэгийн орчимд	2 удаа	2.0
2. Ус	2	- Тунгаах нуур - Хавчуугийн гол	2 удаа	2.0
3. Агаар	2	- Элс угаах төхөөрөмжийн орчимд, - Замын хажууд	2 удаа	2.0

ТОВЪЁОГ

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
1.1. НЭР	ТӨСЛИЙН 3
1.1.1. Ашигт малтмалын дугаар.....	3
1.1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч	3
1.1.3. Төслийн байршил	3
1.1.4. Ордын нөөцийн тооцоо	5
1.1.5. 2024 онд ашиглах нөөц	Error! Bookmark not defined.
1.2. ИЛ УУРХАЙ	7
1.2.1. Үйлдвэрлэлийн нөөц	7
1.2.2. Уурхайн ашиглалт.....	7
1.2.3. Тоног төхөөрөмж.....	9
1.2.4. Ухаж ачих, тээвэрлэх процесс	Error! Bookmark not defined.
1.2.5. Уурхайн дотоод тээвэр.....	9
1.2.6. Овоолгын аж ахуй.....	10
1.3. БАЯЖУУЛАХ ТЕХНОЛОГИ	11
1.3.1. Баяжуулалтын технологи болон 2024 оны үйл ажиллагааны бүтээгдэхүүн гаргалт.....	11
1.4. ДЭД БҮТЭЦ	12
1.4.1. Уурхайн хотхон	12
1.5. 2024 онд хийгдэх ажлын хэмжээ	13
БҮЛЭГ 2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	14
2.1. Цаг уур, уур амьсгалын үзүүлэлтүүд	14
2.2. Газрын гадарга, хэвлийн тогтоц, онцлог	16
2.2.1. Геологийн тогтоц, давхрага зүй	16
2.2.2. Геоморфологи.....	16
2.2.3. Тектоник	16
2.3. Усан орчин	17
2.3.1. Гадаргын ус.....	17
2.3.2. Гидрогеологи.....	18
2.4. Хөрсөн бүрхэвч	19
2.5. Ургамлан нөмрөг	19
2.6. Амьтны аймаг	20
2.7. Тусгай хамгаалалттай газар нутгууд	21
2.8. Дархан-уул аймгийн Шарынгол сумын нийгэм эдийн засгийн хөгжил, онцлог	22
БҮЛЭГ 3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	23
БҮЛЭГ 4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ.....	25
БҮЛЭГ 5. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	26
5.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	26
5.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	30
5.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ, Тэрбум мод тарих	30

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

5.4.Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	31
5.5.Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	31
5.6.Химийн бодис, Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	32
5.7.Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	34
5.8.Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр	36
5.9.Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	40
5.10.Тухайн жилийн БОМТ, түүний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь	41
5.11.Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал	42

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. ТӨСЛИЙН НЭР

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах

1.1.1. Ашигт малтмалын дугаар

MV-000150, (S=71.76 га)

1.1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Багатаян” ХХК,

- Регистрийн дугаар: 2099551;
- Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011082149;
- УБ хот, Баянзүрх, 17-р хороо, Шар хадны, Да хүрээ захын зүүн талд-1;
- Утас: 99099506, 99825925

1.1.3. Төслийн байршил

Хавчуу голын алтны шороон орд нь Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос баруун хойш 210 км, Дархан-Уул аймгаас 70 км зайтай. Хавчуу голын алтны шороон орд нь нүүрсний уурхайн тосгоны төвөөс 7 км зайтай оршино.

Төсөл хэрэгжих MV-000150 тоот АМТЗ-ийн талбай нь М-48-105 хавтгайд байрлах бөгөөд талбайн үнэмлэхүй өндөр 920м байна.

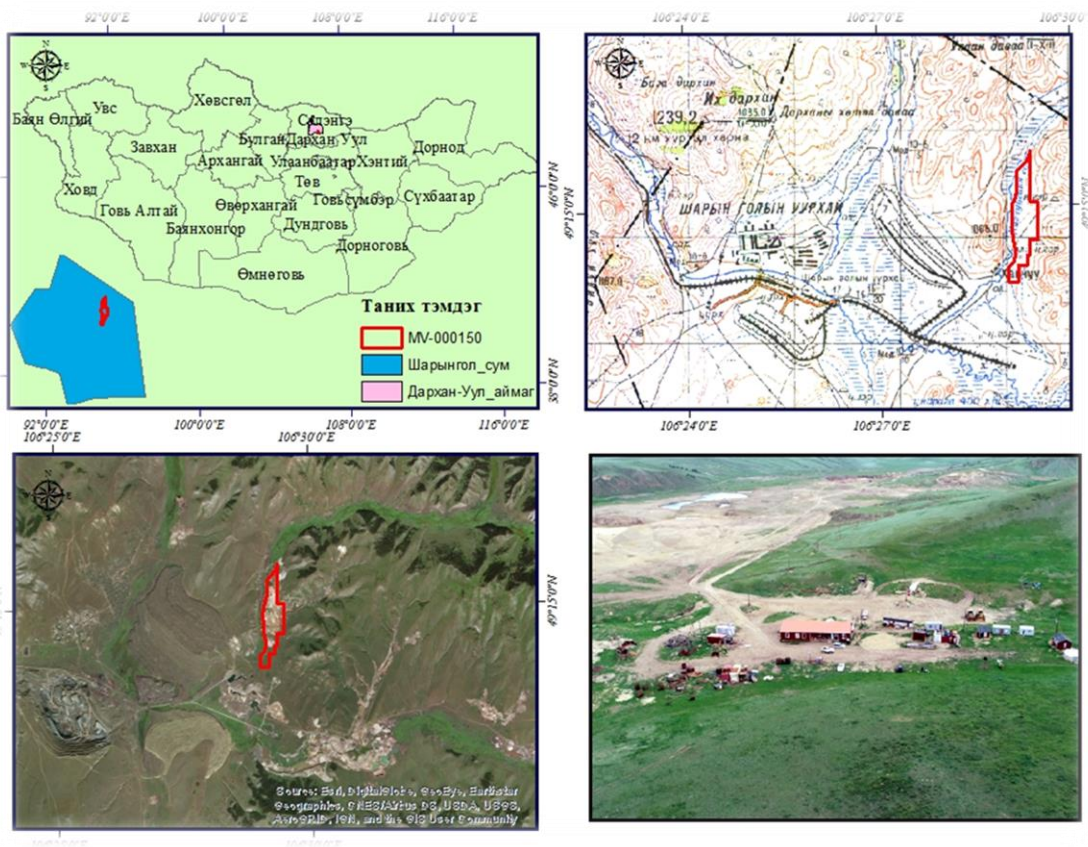
Хүснэгт 1 Тусгай зөвшөөрлийн талбайн мэдээлэл

№	Уртраг			Өргөрөг		
	Градус	Минут	Секунд	Градус	Минут	Секунд
1	106	29	22.24	49	15	33.34
2	106	29	21.29	49	15	2.11
3	106	29	28.71	49	15	2.03
4	106	29	28.02	49	14	39.38
5	106	29	20.61	49	14	39.48
6	106	29	20.32	49	14	29.77
7	106	29	17.85	49	14	29.81
8	106	29	17.65	49	14	23.33
9	106	29	10.24	49	14	23.42
10	106	29	10.24	49	14	23.41
11	106	29	9.95	49	14	13.7
12	106	29	0.06	49	14	13.84
13	106	29	0.34	49	14	23.16
14	106	29	4.92	49	14	25.12
15	106	29	6.06	49	14	26.08
16	106	29	7.2	49	14	30.17
17	106	29	6.94	49	14	33.43
18	106	29	5.09	49	14	39.88
19	106	29	4.25	49	14	46.51

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

20	106	29	4.21	49	14	52.98
21	106	29	5.07	49	15	0.3
22	106	29	5.07	49	15	0.31
23	106	29	6.02	49	15	2.31
24	106	29	6.46	49	15	2.3
25	106	29	6.49	49	15	3.32
26	106	29	8.99	49	15	8.62
27	106	29	9.18	49	15	17.78
28	106	29	9.24	49	15	21.6
29	106	29	13.73	49	15	23.33
30	106	29	19.4	49	15	27.82
31	106	29	20.44	49	15	28.36
32	106	29	22.08	49	15	33.2

Тусгай зөвшөөрлийн талбайн байршлын тойм зураг

Ашиглалтын талбайн одоогийн байдал (Photo by Phantom pro V.2.0)

Уурхайн тосгон (Photo by Phantom pro V.2.0)

1.1.4. Ордын нөөцийн тооцоо

Хавчуугийн алтны шороон ордод 1982 оноос эхлэн хайгуул хийгдэж эхэлсэн ба 1989 онд БНМАУ-ын сайд нарын зөвлөлийн дэргэдэх улсын ашигт малтмалын нөөцийн комиссын техникийн зөвлөлийн хурлаар дараах нөөцийг батлуулсан байна.

Хүснэгт 2 Нөөцийн тооцооны нэгдсэн хүснэгт

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

Блокын дугаар	Элсний зузаан, м	Эзэлхүүн мян.м3	Алны агуулга гр/м³	Алтны хэмжээ, кг
C1-1	1.4	11.2	0.96	11
C1-2	1.6	19.5	0.9	17.5
C1-3	1.3	13.6	0.95	12.9
C1-4	1.8	26.6	0.89	23.6
C1-5	2.3	42.3	0.95	40.1
C1-6	2.1	53.3	1.11	59.3
C1-7	2.1	73.2	1.22	89.1
C1-8	2.4	66.7	1.32	88
C1-9	2.5	93	1.28	118.6
C1-10	1.9	50.7	1.07	54.2
C1-11	1.4	35	0.91	31.7
C1-12	1.3	6.1	0.92	5.6
Нийт	1.84	491.2	1.04	551.6

Хавчуугийн ордод хийсэн хайгуулын ажлын үр дүнд үндэслэн 551.6 кг алтны нөөцийг батлуулсан ба 1993 оноос Монгол Чехословак Металл ХХК тус ордод ашиглалт явуулж эхэлсэн. 1996 оны 01 сарын 04 ны өдрийн Эрчим хүч, геологи уул уурхайн сайдын тушаалаар 059 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг Монгол Чехословак Металл ХХК-д өгсөн бөгөөд 1997 онд 150А нэртэйгээр шинчлэн бүртгэгдсэн.

Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын нутагт орших Хавчуугийн алтны шороо ордыг 2012 оны 8-р сарын 07-ний өдрийн №ХХ-16 тоот дүгнэлтээр "Гол мөрний урсац, бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сангийн газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хууль"-иар нөөцийн хасалтийг хийлгэж тухай үед ТЭЗҮ-ийн тодотголыг Перфектквалити" ХХК хийж гүйцэтгэсэн байдаг.

2017 онд Хавчуугийн голын гольдролд өөрчлөлт орсоноор Багатаян ХХК-нь онцгой хамгаалалтын 50м бүсийг Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам/хуучин нэрээр/-д хүсэлт тавьсанаар шинэчлэн тогтоосон байдаг. Тухайн үеийн C1-1, C1-2, C1-3, C1-11 гэсэн 4 блокуудад олборлолт явах хууль эрх зүйн үндэс бий болсон.

2017 онд усны сан бүхий талбайн хамгаалалтын бүсийн зурвасыг шинээр тогтоосноор тусгай зөвшөөрлийн талбай 71.76 гектар болж өөрчлөгдсөн.

2020 оны эхэнд “Хавчуу”-гийн ордод БНМАУ-ын Сайд нарын Зөвлөлийн дэргэдэх Улсын ашигт малтмалын нөөцийн комиссын хурлын 1989 оны 4 дүгээр сарын 27-ны өдрийн хуралдааны №02 тоот тогтоолоор хүлээн авсан нөөцөөс MV-000150 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай дахь 2-C₁ блокоос 9.8 кг нөөц, 3-C₁ блок бүхэлдээ буюу 12.9 кг нөөц мөн 4-C₁,12-C₁,15-C₁,16-C₁ блокууд олборлогдоогүй хөрсний овоолго дор үлдсэн нь маркшейдерийн хэмжилтээр тогтоогдсоноор ордын хэмжээнд, ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл дотор 740.6 мг.м³-ийн дундаж агуулгатай 61.5 мян.м³ элсэнд химийн цэврээр 45.5 кг алтны нөөц үлдсэнэ.

Уул уурхайн зураг төслийн “Роял Рэнж” ХХК-иар техник-эдийн засгийн үндэслэлийн нэмэлт тодотгол хийлгэснээр уурхайн хэмжээнд ашиглалтын үеийн

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

хаягдлыг 2%-иар тооцсон бөгөөд 754.1 мг.м³-ын дундаж агуулгатай 1.2 мян.м³ элсэнд химийн цэврээр 0.9 кг алт хаягдахаар байна. Ордын дундаж бохирдол 12.6% буюу 6.0 мян.м³ хөрс нэмэгдэхээр байна. Үйлдвэрлэлийн нөөцөөр 784.3 мян.м³ (4-С₁,12-С₁,15-С₁,16-С₁ блокуудын дээрх овоолгын 55.7 мян.м³, уурхайн хажуугаас 178.9 мян.м³, үндсэн 549.7 мян.м³) хөрс хуулж 684.0 мг.м³ -ын дундаж агуулгатай 64.6 мян.м³ элс олборлон химийн цэврээр 44.2 кг алт гарган авахаар байна.

2020 онд дээрх нөөцөөс 2-С₁, 4-С₁,12-С₁ блокуудыг бүрэн ашиглаж химийн цэврээр 23.3 кг алт олборлож химийн цэврээр 20.9 кг алтны нөөц үлдэж байсан юм.

2021 онд дээрх нөөцөөс 3-С₁ блокыг бүрэн, 15-С₁ блокын талыг ашиглаж химийн цэврээр 12.25 кг алт олборлож химийн цэврээр 13.9 кг алтны нөөцийн үлдэгдэлтэй байсан юм.

2022 онд урд онд олборлож байгаад орхисон 15-С₁ блокыг бүрэн ашиглаж дуссан бөгөөд химийн цэврээр 3.61 кг алт олборлосон юм.

2023 онд УС-27/2018-тоот гэрээний хэрэгжилтийн тайланг хянан хэлэлцэх үйл ажиллагаа хэрэгжээгүй учир ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө хянагдаж батлагдаагүй тул үйл ажиллагаа явуулаагүй болно.

ИЛ УУРХАЙ

Үйлдвэрлэлийн нөөц

2024 онд С₁-16-р блокын нөөцийг бүрэн ашиглаж 14.5 мян.м³ элс угааж 6.72 кг цэвэр алт олборлохоор УАТ-нд туссан байна.

Хүснэгт 3 Ашиглалтын системийн үзүүлэлт

№	Ашиглалтын системийн параметр	Хэмжээ
1	Доголын өндөр, м	6-10
2	Ажлын доголын налуу, град	60
3	Ажлын бус доголын налуу, град	45
4	Траншей, съездын өргөн, м	10
5	Траншейн налуу, %	80
6	Орлын өргөн, м	25

Уурхайн ашиглалт

2024 онд ашиглалтын үйл ажиллагааг С₁-16-р блокын урд хэсгээс хөрс хуулалт, элс олборлолтын ажлыг эхлүүлнэ.

Үржил шимт хөрс хуулалт: Үржил шимт хөрсийг хуулахдаа 0.2-0.4 метрээс ихгүй зузаантайгаар бульдозероор хуулан түрж экскаватор-автосомасвалын хослолоор ашиглалтын хилийн гадна овоолж биологийн нөхөн сэргээлт хийх үед ашиглана.

Хөрс хуулалтын ажил: Ил уурхайг нээх буюу эхлэх үед С₁-16-р блокын хөрсний чулуулгийг экскаватор-автосомасвалын хослолоор өмнөх жилийн олборлолтын талбайд дотоод овоолго хийнэ. Хөрс хуулалт болон элс олборлолтын ажил хийж тухайн хэсэгт гарсан орон зайд экскаватор-автосомасвалын хослолоор дотоод овоолго хийх замаар нийт хөрс хуулалтын ажлыг гүйцэтгэнэ.

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

Элс олборлолтын ажлыг экскаватор-автосомасвалын хослолоор гүйцэтгэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 4 Уурхайн ашиглалтын саруудад олборлох хэмжээ

№	Ажлын төрөл	Хэмжих нэгж	Ашиглалтын 4 дахь жил					2024 он
			5 сар	6 сар	7 сар	8 сар	9 сар	
1	Элс олборлолт	м ³					14500	14500
2	Элсэн дэх алтны агуулга	мг/м ³					503.4	503.4
3	Элсэн дэх алтны хэмжээ	кг					7.3	7.3
4	Металл авалт	%					92	92
5	Гүйцээн баяжуулалт /химийн цэвэр/	кг					6.72	6.72

1.1.5. Тоног төхөөрөмж

Хөрс болон элс олборлолтын ажилд өөрийн техник болох Hyundai 520LC маркийн 3.5 м³ утгуурын багтаамжтай 1ш, CAT 340D 1ш экскаватор, Norht benz маркийн 40 тн даацтай 3 ш автосамосвал ашиглана. Элсний овоолгыг түрж оруулах, хаягдал хайрга болон эфель холдуулахад 2 ш дугуйт ачигч Luigong ZL-50 ажиллана.

Хүснэгт №3.3 Ил уурхайн тоног төхөөрөмжийн иж бүрдэл / уурхайд/

Ажлын зориулалт	Марк	Тоо, ш
Хөрс хуулалт	Hyundai 520LC	1
Элс олборлолтод	CAT 340D	1
Хөрс болон элс тээвэрлэлт	Norht benz	3
Туслах ажилд	ZL-50	2
Нийт		7

1.1.6. Уурхайн дотоод тээвэр

Хавчуугийн алтны шороон ордын хувьд хэвтээ уналтай тул тээвэртэй дотоод овоолготой ашиглалтын систем хэрэглэх боломжтой юм. Ашиглагдсан хоосон орон зайг хөрс болон угаах хэсгээс гарах галиар дүүргэхээр төлөвлөсөн. Ил уурхайн блокуудыг ашиглаж дууссаны дараа ашиглагдсан орон зайд дотоод овоолго үүсгэж давхар техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийж гүйцэтгэнэ.

Баяжуулах хэсгээс гарсан эфель, галийг эргэн тээвэрлэж уурхайн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажилд ашиглана. Хөрсний мөргөцгөөс 3.5м³ утгуурын багтаамжтай Hyundai 520LC экскаватораар North benz маркийн 40тн даацтай автосамосвал дээр шууд ачна. Мөргөцгийн нөхцөл, операторын ур чадвараас болон тоног төхөөрөмжийн төрлөөс хамааран экскаваторын утгуур дүүргэлт 0.9- 0.92%, автосамосвалд ачилт хийх хугацаа 2.54 мин байна. 2020 онд Hyundai 520LC экскаватор 2ш, 3ш автосамосвал ажиллахаар тооцоологдсон ба хүчин чадал сар болон ажлын эрчмээс хамааран тоног төхөөрөмжийн тоо өөрчлөгдөж болох юм.

Хүснэгт 5 Хөрс хуулалтанд ажиллах өөрөө буулгагчын тээвэрлэлтийн хугацаа

№	Уурхайн зам	Тээвэрлэлтийн зай	Замын налуу	Замын дотоод үрэлтийн өнцөг	Чиглэл	Тээвэрлэлтийн хугацаа	Тээвэрлэлтийн хугацаа	Хамгийн их хурд	Дундаж хурд
		м	%	%		%	мин		
ХӨРС ТЭЭВЭРЛЭЛТ									
1	Ачитад хүлээх	-	МИН	-	-	2.06	17.42	-	-
		-	МИН	-	-	0.5	4.23	-	-

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

2	Ачилт хийх хугацаа	-	мин	-	-	5.63	47.62	-	-
3	Экскаваторын хэсгийн зам	50	0	3	Ачаатай	0.26	2.18	23.2	11.6
4	Карьерын зам	130	0	2.5	Ачаатай	0.24	2.05	38.7	32.2
5	Траншей зам	150	10.5	2.5	Ачаатай	0.5	4.18	38.7	18.2
6	Үндсэн зам	120	0	3	Ачаатай	0.52	4.43	23.8	13.7
7	Овоолгын зам	-	мин	-	-	0.5	4.23	-	-
8	Овоолгод асгах	-	мин	-	-	0.5	4.23	-	-
9	Үндсэн зам(rev.)	120	0	3	Хоосон	0.4	3.38	36	18
10	Траншей зам (rev.)	150	-10.5	2.5	Хоосон	0.23	1.9	40.4	40
11	Карьерын зам (rev.)	130	0	2.5	Хоосон	0.23	1.97	40.4	33.4
12	Экскаваторын хэсгийн зам (rev.)	50	0	3	Хоосон	0.26	2.18	22.2	11.6
	Нийт	900	-	-	-	11.83	100	-	4.6

1.1.7. Овоолгын аж ахуй

Хавчуугийн алтны шороон ордын хувьд хэвтээ уналтай тул тээвэртэй дотоод овоолготой ашиглалтын систем хэрэглэх боломжтой өөрөөр хэлбэл дотоод овоолго үүсгэх, ашиглагдсан хоосон орон зайг хөрс болон хоосон чулуулгаар дүүргэх боломжтой юм. Шимт хөрсийг хуулж тусгайлан зассан талбайд 2м-ээс хэтрүүлэхгүйгээр овоолно. Шимт хөрсийг Монгол Улсын (MNS 5917:2008) стандартын дагуу түр овоолго үүсгэнэ.

Хөрсний дээд давхаргын хоосон чулуулгийг экскаватороор хуулж гадаад болон дотоод овоолгод тээвэрлэн асгаж овоолго үүсгэх бөгөөд түүнийг түрж тэгшлэх, шимт хөрсөөр хучих зэрэг техникийн нөхөн сэргээлтийг ажлыг мөн бульдозероор гүйцэтгэнэ. 2020 оны ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд ил уурхайн хөрсийг авто тээврээр дотоод овоолгуудад овоолох ба нийт хуулах хөрсний хэмжээ 303118 м³ овоолго үүсгэнэ.

Хүснэгт 6 Бульдозерын бүтээл

№	Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	CAT-D9
	Параметр		
	Хөдөлгөөний давших хурд		

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

1	1-р түрэлт	км/цаг	3
	2-р түрэлт	км/цаг	6.2
	3-р түрэлт	км/цаг	10.1
Хөдөлгөөний ухрах хурд			
2	1-р ухрах	км/цаг	3.7
	2-р ухрах	км/цаг	7.1
	3-р ухрах	км/цаг	10.9
	Овор хэмжээ		
3	урт	м	5.7
	өргөн	м	3.2
	өндөр	м	3.2
4	Хөдөлгүүрийн чадал	кВт	248
5	Хусуурын урт	мм	3170
6	Хусуурын өргөлт, буулгалт	мм	175
7	Масс	т	20
8	Хусуурын хамах чадвар	мЗ	8.5
9	тоо	ш	2
Бүтээлийн тооцоо			
1	Түрэгдэх чулуулгийн бодит эзлэхүүн	мЗ	5.2
2	Түрэгдэх призмийн паспортын эзлэхүүн	мЗ	8.5
3	Экскавацлалтын хүндрэлийг тооцох коэффициент		0.6
4	Бульдозерын мөчлөгийн хугацаа	сек	70
5	Түрэх зай, налуугаас хамаарсан коэффициент		1
6	Түрэгдэх призм дэх чулуулгийн сийрэгжилтийн коэффициент		1.2
7	Техникийн бүтээл	м ³ /цаг	202
8	Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12
9	Цаг ашиглалтын коэффициент		0.83
10	Ашиглалтын бүтээл	м ³ /ээлж	2,010
11	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	ш	2
12	Хоногийн бүтээл	м ³ /хоног	4,019
13	Сарын бүтээл	м ³ /сар	112,533
14	Жилийн бүтээл	м ³ /жил	787,730

1.2. БАЯЖУУЛАХ ТЕХНОЛОГИ

1.2.1. Баяжуулалтын технологи болон 2020 оны үйл ажиллагааны бүтээгдэхүүн гаргалт

Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө болон техник эдийн засгийн үндэслэлийн хоёрдахь жилд элс угаан баяжуулалтын цагийн хүчин чадал нь NZMS60 маркийн цагт 50м³ элс угаах скруббер-шлюзийн хослолыг ашиглахаар төлөвлөсөн.

Хүснэгт 7 Усны хэрэглээ, баланс

2024он

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2024 оны төлөвлөлт
1	Элсний хэмжээ	м ³	14500
2	1м ³ Элс угаахад шаардлагатай ус	л/м ³	4
3	Технологийн усны хэрэгцээ	м ³	58000
4	Үйлдвэрлэлийн цэвэр усны хэрэгцээ /30%/	м ³	17400
5	Нэгж усны төлбөр /Үйлдвэрлэлийн зориулалт/	төг	196.47
6	Үйлдвэрлэлийн усны зардал	төг	3,418.578

Усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээнд зааснаар Хараа голын сав газрын гүний усны төлбөр 196.47 төгрөгөөр тооцсон.

1.3. ДЭД БҮТЭЦ

Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбай нь засаг захиргааны хувьд Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын нутагт харъяалагдана.

Эдийн засгийн хувьд энэхүү талбай нь уул уурхай олборлолтын дэд бүтцийн Шарын голын алтны шороон ордын зангилаанд хамаарна. Энд Шарын голын шороон ордууд болон Шарын голын нүүрсний уурхай ашиглагдаж байгаа бөгөөд Дархан хоттой төмөр замаар холбогдож мөн өндөр хүчдэлийн шугамаар холбогдсон.

Улаанбаатар хотоос 230 км зайд (үүнээс 175 км засмал зам, 55 км сайжруулсан шороон зам), Шарын голын нүүрсний уурхай ба Шарын голын төмөр замаас 8 ба 12 км зайд байрлана.

Ашиглалтын талбай орших бүс нутгийн хувьд одоогоор дэд бүтэц, эдийн засгийн хөгжлийн төлөв байдлын хувьд сайн, цаашид тухайн бүс нутгийн хувьд дэд бүтэц болон эдийн засгийн хөгжлийн хэтийн төлөв сайтай болно.

1.3.1. Уурхайн хотхон

Уурхайн хотхон нь ордын зүүн урд хэсэгт 370 м зайд 1га талбайд байрлана. Хотхон ажилчдын амьдрах байр болох 3ш контейнерэн, 3ш модон байр, захиргааны байр ажилчдын цайны газрын байр болон халуун ус, угаалгын газраас бүрдэнэ.

Засварын талбайг хотхоны зүүн урд хэсэгт 0.3 га талбайд байгуулсан бөгөөд сэлбэг, материалын агуулах, шаардлагатай тоног төхөөрөмжүүдийг байрлуулсан байдаг юм. Сэлбэг хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн түр агуулахыг 40 тн-ийн багтаамжтай 2 контейнер ашиглан байгуулсан.

Шатах тослох материалын агуулах нь торон хашаагаар хүрээлэгдсэн задгай талбайд уурхайн хотхоноос баруун хойш 150 метрээс доошгүй зайд байрладаг. Энд 100-200 литрийн багтаамжтай төмөр торхтой тосолгооны материал, масло болон уурхайн 7-10 хоногийн ажлыг хангах хэрэгцээний түлшний багтаамж бүхий 60тн-ий

ёмкость, шатахуун түгээгүүр байрладаг юм. Уурхайн ажиллагсдын 40 тн-ийн контейнерыг ахуйн зориулалтаар бүрэн тоноглогсон байранд байрлуулах бөгөөд 1 контейнерт 8 хүн байрлана. Контейнер хаус нь агууржуулагч болон кондейшн зэргээр тоноглогдсон байна.

Мөн уурхайн тосгонд сагс волейболын талбай байх ба энэ нь амарч байгаа ажиллагсад биеийн тамираар хичээллэх боломжийг бүрдүүлэн ажиллахаар төлөвлөсөн.

1.4. 2024 онд хийгдэх ажлын хэмжээ

2024 онд С₁-16-р блокын 0.51 га газар уулын ажлаар олборлолтод өртөгдөх ба мөн өмнөх онуудад эвдрэлд өртсөн В-4-р блокын 6.19 га нийт 6.7 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийхээс энгийн хамгаалалтын бүсд 4.4 га, энгийн хамгаалалтын бүсийн гадна 2.3 га, 2022 онд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн 5.3 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийхээс энгийн хамгаалалтын бүсд 4.5 га, энгийн хамгаалалтын бүсийн гадна 0.8 га-д явагдана. Нөхөн сэргээлтийн ажил болон байгаль хамгаалах зардалд 189.54 сая.төгрөг төлөвлөсөн. Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтэнд 170.5 сая.төгрөг. Байгаль орчин хамгаалах зардал 19.04 сая.төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөн.

БҮЛЭГ 2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1. Цаг уур, уур амьсгалын үзүүлэлтүүд

Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын уур амьсгалын үндсэн нөхцлийг тодорхойлохын тулд тус суманд орших цаг уурын станцын 1990-2017 он хүртэлх сүүлийн 27 жилийн мэдээг ашиглан боловсруулсан болно.

Уур амьсгалын улирлын ерөнхий горим: Дархан-Уул аймгийн уур амьсгалын ерөнхий мужлалыг үйлдэхдээ таримал ба хадлан бэлчээрийн ургамлын ургах үеийн чийг, дулааны үзүүлэлтийг үндэс болгодог. Тус сумын нутаг нь уур амьсгалын мужлалын хувьд чийглэгдүү хүйтэн мужид хамаарч байна. Нарны нийлбэр цацраг 1300 кВт цаг/м² -аас бага буюу нийлбэр цацрагаар Монгол орны бага бүсэд оршдог. Хоногийн дундаж температур +10°C-аас дээш байх өдөр 135 байдаг.

Нар гийгүүлэх нийт хугацаа 2700 цагаас бага бөгөөд өвлийн өдөр 5 цаг, зуны өдөр 9 цаг орчим үргэлжилнэ. -40°C ба түүнээс хүйтэн температуртай өдөр 4 байдаг бол +30 °C-аас халуун байх өдөр 13 өдөр байна.

Агаарын температур: Дархан-Уул аймаг орчмын нутгаар сүүлийн 30 жилийн хугацаанд агаарын температурын жилийн дундаж -1.9 градус хүйтнээс +3.2 градус дулаан байдаг байна. 1984-1988,1991,1996, 2005, 2010, 2012 онуудад агаарын температурын жилийн дундаж утга хасах градустай, бусад онуудад нэмэх градустай байдаг.

Агаарын температурын УАД-нь 0.7 градус дулаан, хамгийн их нь 1999 онд 44.5 градус /Шарынгол суманд 7 сард / хүрч халсан, хамгийн бага нь 2001 онд -48.5 градус /Шарынгол суманд 1 сард / хүрч хүйтэрсэн байна. Жилд дунджаар 220-230 өдөр хүйтрэлтэй байж бусад хугацаанд дулаан байдаг. УАД-аар хаврын эцсийн цочир хүйтрэл агаарт 5 дугаар сарын III-10 хоногт, намрын эхний цочир хүйтрэл 9 дүгээр сарын II-10 хоногт ажиглагддаг.

Нарны цацраг: Дархан-Уул аймгийн Шарынголсумын шохойн орд орчны өргөрөгт нарны цацраг байгалийн гэрэлтүүлэг “хүрэлцээтэй” мужид хамаарагдана. Жилдээ 4360 мДж/м² нийлбэр, 2411 мДж/м² шууд цацраг ирж агаар, хөрс, газрын гүний дулаан хүйтний горимыг бүрдүүлэх нэгэн хүчин зүйл болдог.

Өвлийн саруудад 104-155 мДж/м² нийлбэр цацраг ирдэг бол зуны саруудад үүлшил ихэвчлэн 3-7 балл хүрдэг ч 500-650 мДж/м² хэмжээтэй өвлийнхөөс 2 дахин их цацраг ирдэг нь нарны өндөр ихэссэнтэй уялдаж ихээхэн дулааны илч бий болгож халдаг.

Хөрсний гадаргад цацрагийн тэнцэл 11-2 дугаар саруудад сөрөг тэмдэгтэй буюу цацрагийн алдагдал дутагдалтай -30...-175 мДж/м² байхад бусад саруудад эерэг буюу цацрагийн орлого ихтэй нарны өндөр их байдаг. Дулааны саруудад 2704-330 мДж/м² болж ихээхэн дулаан хөрс чулуулагт нэвчиж байхаас гадна нарны илч түүний чанарт хүртэл нөлөөлж болно.

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

Нарны гийгүүлэл орд орчимд жилдээ 2530 цаг гийгүүлж хоног, сарын хуваарилалт явц нь нарны өндөр цаг улирал, үлшил зэргээс хамаарна. Зуны саруудад 260-310 цаг, өвлийн саруудад 145-195 цагийн гийгүүлэлтэй байдаг. Нэг хоногт өвөл 6-7 цаг, зун 9-10 цаг гийгүүлнэ.

Дулаан улиралд нарны цацраг, гийгүүлэл их байдгийг харгалзаж Шохойн болон үйлдвэрлэлийг эрчимтэй явуулж шохойн чулуу олзворлолт гаргалт, хөрс хуулалтыг эрчимтэй зохистой хийж ажиллах уур амьсгалын нөөц ихтэй. Харин зарим өдөр нарны хэт халалтаас бүгчим халуун, гадаа ажиллахад нарших зэрэг тохиромжгүй нөхцөлөөс ажилчдын хөдөлмөрийн чадвар доройтох, уулын машин техник, үйлдвэрлэлийн ажиллагаанд түр саатал гарч болно.

Хур тунадас: Дархан-Уул аймгийн Шарынгол сумын орчны агаар мандлын хур тунадас, агаарын чийгшил нь орчныг цэвэршүүлж хөрсний ба гүний усны түвшнийг тодорхойлж байхаас гадна шохойн чулууны, түүнийг олборлож ачих тээвэрлэх, үйлдвэрт буулгах, хадгалалт хамгаалалт, зөөж тээвэрлэх, чанарт зохих хэмжээний нөлөө болж байдаг. Энэ бүс нутагт жилдээ 250-300 мм хур тунадас орж байдгийн 90.5% гаруй нь зөвхөн дулааны улиралд орно. Өндөрлөг уул өөд хур тунадасны хэмжээ нэмэгдэж байдаг.

Ялангуяа зуны 3 сард нийт тунадасны 67 % нь ордог бөгөөд бороо цасанд чийг нь нэмэгдэж зуны зарим үед их борооны улмаас үерийн нөхцөл бүрдэж ихээхэн ус үер уурхайн карьерт хуримтлагдах тохиолдол байдаг байна.

Энэ бүс нутагт жилийн дулаан улиралд 35-45 өдөр бороо, 5-10 өдөр мөндөртэй аадар бороо орж нэг хоногийн дотор аль ч сард тухайн сарын хэмжээнээс хэтэртэл цас, бороо унахаас хамгийн их нь 50-86 мм бороо орсон нь 7 дугаар сарын хэвийн хэмжээнээс 50% их байна.

Хүйтэн улиралд 30-35 өдөр цас орж дунджаар 10-13 см зузаантай, 0.17-0.24 г/см³ нягтардаг. Хавар намрын шилжилтийн цагаар 1-2 өдөр нойтон цас их хэмжээтэй унадаг.

Тогтвортой цасан бүрхүүл өмнөх жилийн 11 дүгээр сарын 28-наас тогтож, дараа жилийн 3 дугаар сарын 20-оор ханзарч 120-150 хоногт хадгалагддаг.

Чийгшил: Агаарын харьцангуй чийгшил агаарын температурын эсрэг явцтай, жилдээ 65% байдаг нь манай орны чийглэгдүү нутгийн нэг юм. Харьцангуй чийг өвлийн саруудад хамгийн их 70-80 %, дараагийн их хэмжээ зуны саруудад 55-64 % хамгийн бага хэмжээ хавар 35-45 %, 2 дахь бага хэмжээ намар 40-50 % болж “тохиромжтой”, уул уурхай болон техник технологид ихэвчлэн “чийглэгдүү” нөлөө үйлчлэлтэй байна.

Салхины горим: Хавчуугийн алтны шороон орд орчмын нутаг өвөлд эсрэг циклонлог цаг агаартайгаас салхи намуун салхигүй үе олон давтагдалтайгаар агаар мандлын их даралтын орны нөлөөнд оршино. Дулаан улиралд циклонлог цаг агаар, агаар мандлын фронтын үйлчлэл идэвхжиж цаг агаар хямарч, үлшил нэмэгдэж, хур тунадасны зонхилох хувь унадаг.

Агаар мандлын энэ нөхцөлийн улмаас орон нутгийн салхи, шуурганы үйлчлэл бий болдог. Салхины ноёлох чиглэлийг улирлын төв саруудаар авч үзвэл энэ бүсэнд өвлийн саруудад ялангуяа Дархан хотын үйлдвэрийн хэсэгт Хараа голын сав

газрын өмнө чиглэлүүдийн, хаврын саруудад баруун хойноос зүүн хойд, зуны саруудад баруун өмнөөс зүүн хойд чиглэлүүдийн, намрын улиралд баруун өмнөөс зүүн хойд чиглэлүүдийн давтагдал 9.4-29 % ноёлж байдаг. Харин алтны шороон орд орчинд энэ ерөнхий ноёлол зарим сар, улиралд хувирамтгай болдог. Дарханы үйлдвэрийн орчноос салхи задгай салхилж байдгаас ноёлох чиглэл Дархан хотын хэсгээс ялгагддаг.

2.2. Газрын гадарга, хэвлийн тогтоц, онцлог

2.2.1. Геологийн тогтоц, давхрага зүй

Хавчуугийн алтны орд нь Хойд Хэнтийн алтжилтын мужлалд багтах бөгөөд шороон ордын төрөлд хамаарна. Геологийн тогтцын хувьд энэ талбайд Дөрөвдөгч галавын голын хөндийн сэвсгэр хурдас болон Протерозой, Палеозойн үндсэн чулуулаг тархсан байна. Үүнд:

Дөрөвдөгч галавын хурдас(Q). Энэ хурдас нь 5-30м зузаантай аллювийн (alQ) гаралтай элс, элсэнцэр, бага зэргийн бул чулуугаар(10% хүртэл) чигжигдсэн хайрга, шавранцар болон элювийн(eQ) 3м зузаантай элснээс тогтох бөгөөд алтны шороон ордын үндсэн эх үүсвэр юм. Орд газар нь геологийн тогтцын хувьд алт агуулагч элсний хоёр үетэй бөгөөд дээд үе-балансын бус, доод үе-балансын гэж геологичид тогтоожээ.

Палеозойн хурдас(PZ). Энэ хурдсыг голчлон боржин, гранидиорит бүрдүүлж байна. Энэ нь алтны шороон ордын аллювийн хурдсын доод хэсэгт үндсэн чулуулаг хэлбэрээр тогтох бөгөөд энэ чулуулгийн дээд хэсэг нь ан цавтай, алт агуулсан кварцан судалтай.

2.2.2. Геоморфологи

Хавчуугийн орд нь геоморфологийн хувьд уг орд үүсч эхэлсэн үетэй уялдуулан үзэх хэрэгтэй. Одоогийн газрын гадаргуугийн ерөнхий дүр нь хожуу мезозойн үед бий болж идэвхитэй угаалга, элэгдлийн үйл ажиллагаанд шилжсэн. Үүний дараа маш халуун, чийглэг уур амьсгал бий болж, неогений галавт тэр үеийн жалга хөндийг дүүргэсэн тэнгис, том гол мөрний үйл ажиллагаа хүчтэй явагдаж, гадаргуугийн элэгдэл, угаagdлын нөлөөгөөр үүссэн ордын хүдрийн биетүүд өгөршилд өртсөнөөр алтны хуримтлал эхэлсэн байна. Тус Хавчуугийн алтны шороон орд нь Бага-Хэнтийн нурууны баруун хойт хэсэгт орших Бурхант, Шарын гол, Хавчуу, Их-Өвөлжөө, Жалга-нэг зэрэг шороон орд бүхий Шарын голын сав газарт багтана. Хавчуугийн гол нь манай ордоос зүүн хойноос баруун урагш чиглэсэн байрлалтай өргөн нь 1-2 метр өргөнтэйгөөр ордын баруун талаар урасч Шарын голын үндсэн устай нийлж баруун хойшоо урсч Ерөө голтой нийлдэг.

2.2.3. Тектоник

Хайгуул хийсэн талбайнууд нь тектоник байршлаараа Хойд Монголын атираат мужийн Тариат-Сэлэнгийн өргөгдөл, Монгол-Байгалийн чанадын атираат мужийн Хойд Хэнтийн захын өргөгдлийн хил залгаа нутгийн уулзвар хэсэгт байрладаг. Энэ

хоёр өргөгдлийн бүс нь зүүн хойш суналттай Баянголын гүний хагарлаар тусгаарлагдана. Тектоник структурын бүсүүд нь тус тусын уул үүсэх үеийн геологийн хөгжилтэй холбоотой үүссэн синороген гүний бүрдлийн чулуулгуудаар нэвчигдэн хэрчигдсэн. Судалгаа хийсэн талбай нь түрүү каледон, хожуу каледоныатираажилтанд орж, дунд төрмөлийн эртний шинэхэн тектоник хөдөлгөөнд дахин өртсөнөөс геологийн тогтоц, бүтцийн хувьд маш нийлмэл болсны зэрэгцээ хөгжлийн түүхийн энэ эрин үеүдтэй холбогдсон тектоник структурын бүрдэл, давхаргууд үүссэн байна.

2.3. Усан орчин

2.3.1. Гадаргын ус

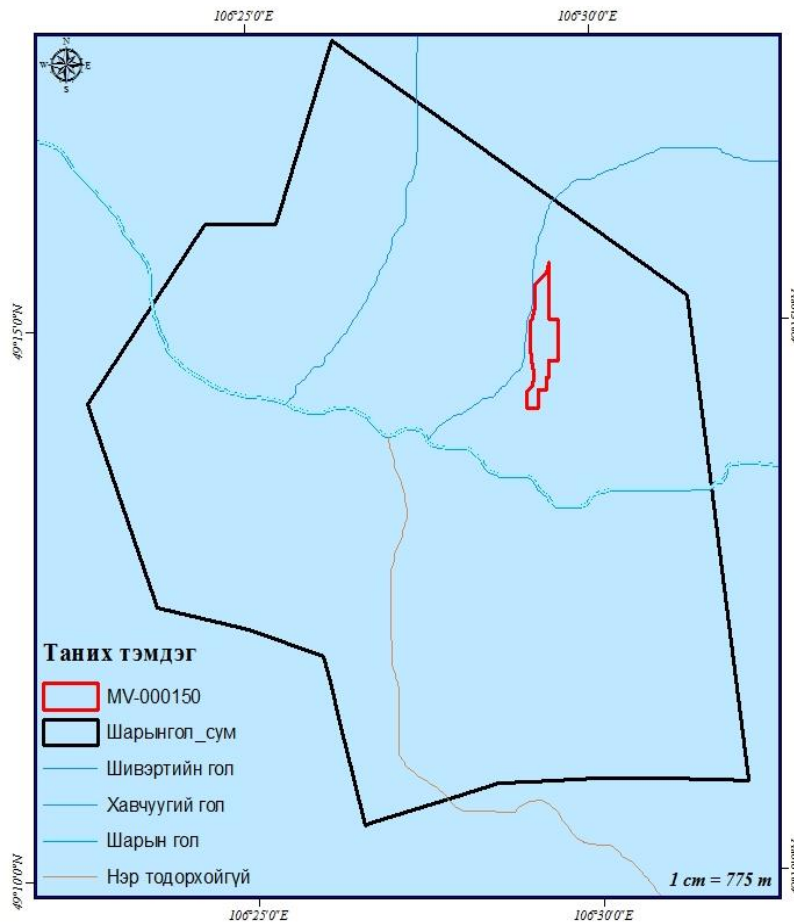
Судалгаа явуулсан талбай нь ус зүйн хувьд Хойд мөсөн далайн ай савд багтдаг бөгөөд Хараа голын сав газарт багтдаг.

Монгол улсын хэмжээнд гадаргын усны нөөцийн 0.14 шоо км-ийг эзлэх бөгөөд үүнээс Дархан-Уул аймгийн хувьд газрын доорх усны нөөцөөр ул хөрсний усны 0.01 шоо метр ба үүнээс ашиглах боломжит нөөц нь 0.003 шоо км байна.

Төсөл хэрэгжих Шарынгол сумын нутаг нь ус зүйн сүлжээ их бөгөөд нэгж талбайд ноогдох голын нийлбэр урт нь 0.10-0.15 км/км² -ээс доош байдаг. Гол мөрний нийлбэр урсац, газар доорх урсац, гадаргын урсац зэрэг нь 25мм-ээс дээш юм. Газар нутгийн чийгшил 200-250мм, ууршилт 200-250мм жилийн дулаан үеийн ууршилт 600-800мм гол мөрний усны булингар 100 г/м³-аас дээш. Хатуу урсац жилд 3 м/км² дээш. Шар усны үерийн хамгийн их урсац хойд болон баруун нутгаар 10мм-ээс доош, зүүн болон өмнөд нутгийн багахан хэсгээр 250мм орчим. Борооны үерийн хамгийн их урсцын модуль 0.2-ээс дээш байдаг.

Гадаргын ус

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

2.3.2. Гидрогеологи

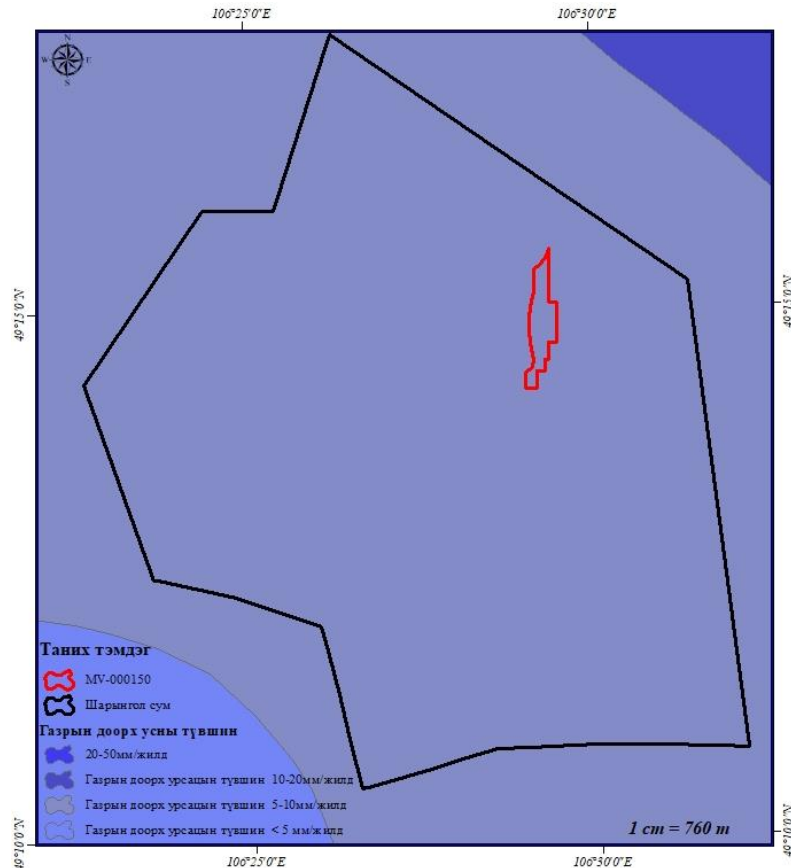
Хавчуугийн усзүйн тодорхойлолт-Хавчуугийн алтны шороон ордын талбай дээгүүр урсдаг Хавчуугийн гол нь далайн түвшнээс дээш 1285-1437 метрийн үнэмлэхүй өндөрт оршино. Майнт уул, Бухын овоо уул, Бухь нарийний уулын өврөөс эх авч 15км урсан Шарын голд цутгана. Голын гадаргын усны хуримтлалын талбайн хэмжээ 33.2 км² байна. Урсац бүрдүүлэх голын эх нь уулын ойт хээрийн бүсэд хамаарагдана. Голын урсацын өргөн голын эхэн хэсэгт 3-5м, адагтаа ордын хайгуулын 24-30-р шугамын хэсэгт 0.5-1.0 м болж урсаад Шарын голд нийлнэ. Усны зонхилох гүн нь 0.2-1.0 м, урсгалын хурд нь 0.2-1 м/с-д хүрдэг. Хавчуугийн голын эргийн өндөр нь 0.2-0.5 м бөгөөд гадаргуугийн зонхилох хурдас нь хайргатай шавранцраас бүрдэнэ. Голын нийт дундаж налуугийн хэвчий 0.02. Хавчуугийн голын урсацыг хур бороо, хайлсан цас, газар доорх ус бүрдүүлнэ. Хавчуугийн голын тэжээлийн 50 орчим хувийг ул хөрсний ус, 20 хувийг цасны ус, 30 хувийг хур борооны ус эзлэх ба усны горимын хэв шинж нь хаврын шар усны ба зуны хур борооны үерийн уснаас хамаарна.

Хавчуугийн голын урсцын модуль M0 (л/с км²) Сэлэнгэ мөрний сав нутгийн урсцын модулийн газарзүйн хуваарилалтын зургийг үндэслэн тодорхойлоход

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

$M_0=4.90$ л/сек.км² байна. Урсцын модуль 4.9 л/сек.км² байгаа учир Хавчуугийн голын олон жилийн дундаж урсцыг дараах томъёо ашиглан тооцож болно.

Төсөл хэрэгжих талбайн газрын доорх усны зураг

2.4. Хөрсөн бүрхэвч

Хавчуугийн алтны шороон орд нь хөрс-газарзүйн мужлалтаар Ухаа, толгод, тал хөндийн хархүрэн хөрстэй, Хангайн их мужийн тойрогт багтана. Уг талбай нь ландшафтын хувьд эвдрэл-идэгдлийн үйл явцын дүнд бий болсон толгодын хоорондох тэгширлийн гадаргуу зонхилно. Энэ газар нутаг нь чийг хангамжаар дутмаг хуурай дэд бүсэд багтах ба уулын хээрийн хөрс, ургамал нэлээд талбайг хамарна.

2.5. Ургамлан нөмрөг

Монгол орны ургамлын аймгийг Д.Өлзийхутаг судлаач газарзүйн байдалтай уялдуулан ургамал-газар зүйн 16 тойрогт хуваасан байдаг. Энэхүү төсөл хэрэгжих Дархан-Уул аймгийн Шарынгол сум нь *Монгол Дагуурын ойт хээрийн тойрогт* хамаарч байна.

Ургамал-газар зүйн 16 тойргыг харуулсан зураг (Н.Өлзийхутаг)

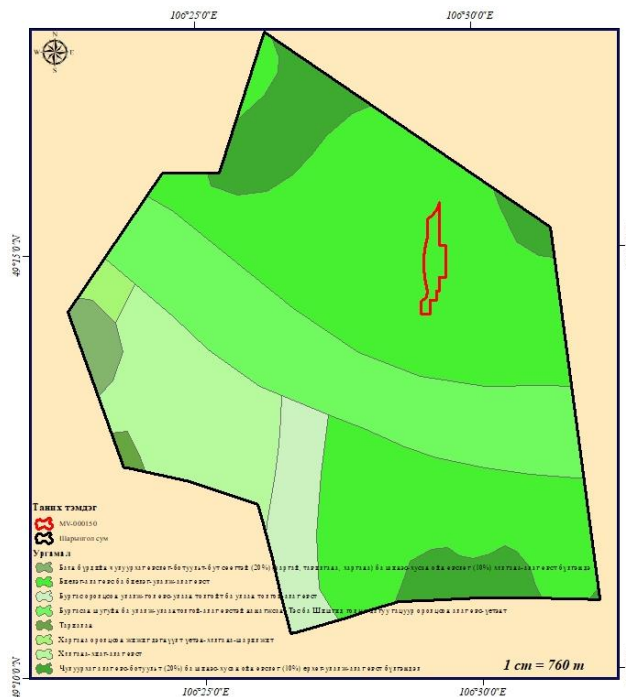
“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө /MV-000150/

Ургамалжилтын хувьд Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын нутаг нь ургамал-газарзүйн тойргийн хувьд Монгол Дагуурын уулын хээрийн тойрогт багтдаг, уулархаг хээрийн ургамал зонхилж, нугын ургамал дагалдагчийн үүргийг гүйцэтгэнэ.

Төсөл хэрэгжих талбай нь хээрийн, Нугажуу хээрийн, дундаж өндөр ба нам уулсын ургамалжилттай.

Төсөл хэрэгжих талбайн ойр орчмын ургамлын хэвшинж

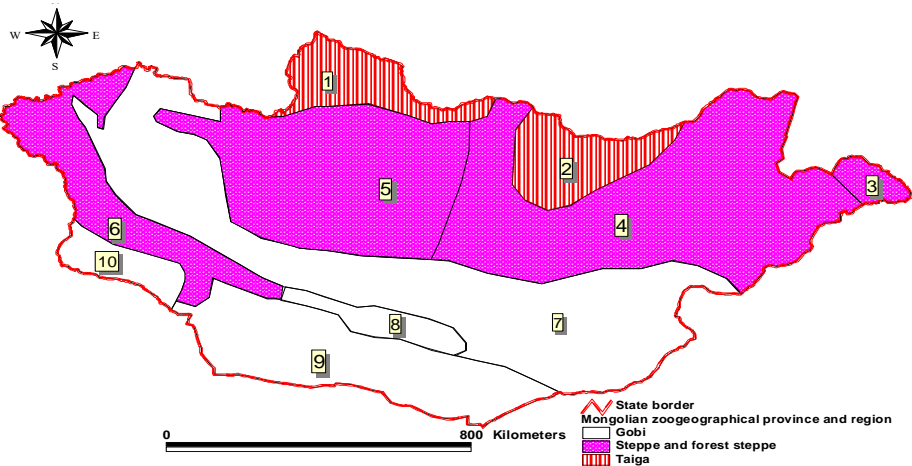
Энд уул уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа явагдаж байгаатай холбоотойгоор хүний болон машин техникийн нөлөөгөөр энэ орчмын унаган ургамлын зүйлийн бүрдэл, хэв шинжид өөрчлөлт орсон байна.

Ургамлын хээрийн судалгааны явцад нэг зүйл Монгол орны нэн ховор болон ховор ургамал бүртгэгдээгүй байна.

2.6. Амьтны аймаг

Дархан-Уул аймгийн Шарынол сум нь амьтны газарзүйн мужлалын хувьд Монгол Дагуурын тойрогт багтана. (А.Г.Банников, 1954)

Монгол орны зоогеографийн мужлал (А.Г.Банниковынхоор)

1. Хөвсгөл орчмын тойрог	6. Баруун хойд Монголын тойрог
2. Хэнтийн тойрог	7. Хойд говийн тойрог
3. Баруун Хянганы тойрог	8. Говь-Алтайн тойрог
4. Монгол Дагуурын тойрог	9. Алтайн өвөр говийн тойрог
5. Хангайн тойрог	

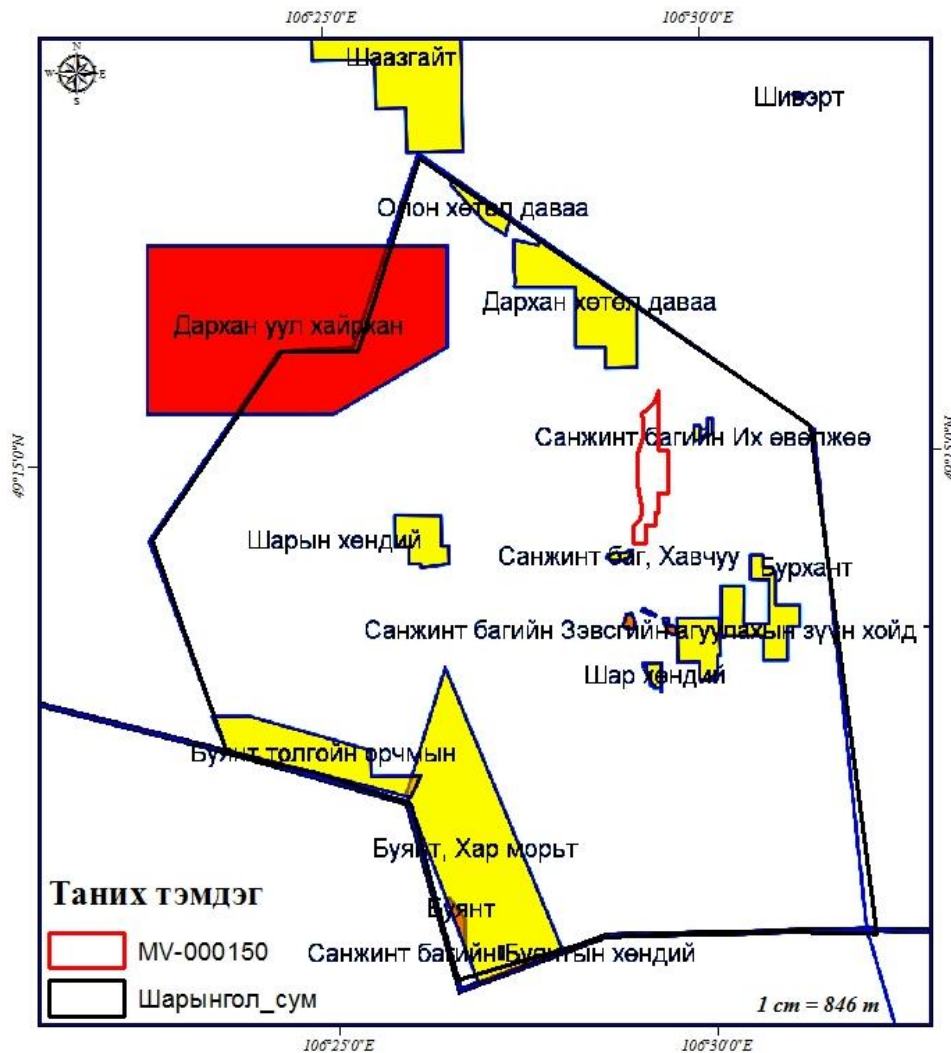
Монгол Дагуурын тойрог нь хөхтний газарзүйн мужлалаар Монгол-Түвдийн их мужийн Монголын хээр ба ойт хээрийн дэд мужийн Монгол-Дагуурын тойрогт хамаарагдана. Иймээс энэ нутагт аж ахуйн аливаа үйл ажиллагаа явуулахдаа байгаль орчинд бага нөлөөлөх технологийг хэрэглэх, тэнд байгаа ховордож буй болон нэн ховор

2.7. Тусгай хамгаалалттай газар нутгууд

Дархан-Уул аймгийн Шарынгол сумын нутагт орших “Багатаян” ХХК-ийн “Хавчуу”-гийн алтны шороон орд буюу MV-000150 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн ойролцоо Улсын тусгай хамгаалалттай газар байхгүй байгаа бөгөөд орон нутгийн тусгай хамгаалалттай хэд хэдэн газар нутаг байгаа ба хилийн заагийн хувьд давхцалгүй байна.

Төсөл хэрэгжих талбайн ойролцоох тусгай хамгаалалттай газар нутгууд

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө /MV-000150/

2.8. Дархан-уул аймгийн Шарынол сумын нийгэм эдийн засгийн хөгжил, онцлог

Шарын гол сум нь Хэнтийн нурууны салбар Дархан-Уулын өвөрт далайн түвшнээс дээш 920 м өндөрт оршдог 9553 га нутаг дэвсгэртэй урд болон баруун талаараа Сэлэнгэ аймгийн Баянгол Мандал сум, бусад талаараа Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумтай хиллэдэг. Шарын гол сумын Иргэдийн Хурал нь 27 төлөөлөгчөөс хүнээс бүрддэг бөгөөд 7 тэргүүлэгчидтэй.

Засаг захиргааны нэгж: Засаг захиргааны нэгжийн хувьд Дархан-Уул аймаг нь Дархан, Орхон, Хонгор, Шарын гол гэсэн 4 сум, 24 багтай.

Газарзүйн байршил: Улаанбаатар хотоос 218 км, Дархан-Уул аймгаас 70 км авто замаар холбогдсон. Дархан, Шарын голыг холбосон 51 км урт шугам бүхий 110/6 квт-ын өндөр хүчдэлийн дэд станц, 109.5 км урттай төмөр зам, 1900 тн дизель түлш, 250 тн бензин хадгалах нефтийн агуулах, орчин үеийн холбоо мэдээллийн сүлжээнд холбогдсон дэд бүтэц бүхий томоохон суурин юм.

2020 оны байдлаар хүн амын тоо 7636 болж буурсан.

БҮЛЭГ 3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

№	Төслийн гол нөлөөлөл	Нөлөөлөлд өртөгч	Хамрах хүрээ	Нөлөөллийн эрчим	Үргэлжлэх хугацаа
1	Хөрс хуулалт	Газрын хөрс, бэлчээр, агаар	үржил шимт хөрс эвдэгдэнэ.	Хүчтэй	Төсөл хэрэгжих хугацаанд
2	Элс олборлолт, баяжуулалт	Геологийн тогтоц, гүний ус, агаар	Уурхайн ухаш, технологийн зам, гадаад овоолго, баяжуулах үйлдвэр зэрэг нийт 14.11 га талбай эвдрэлд өртөнө.	Хүчтэй	
3	Тээвэр	Хөрсөн бүрхэвч, агаар, ургамлан нөмрөг	Хөрсийг дотоод овоолгод дунджаар 250 м зайд, элсийг дунджаар 450 м зайд тээвэрлэнэ. Дотоод замын тоосжилтыг бууруулах зорилгоор хоногт 14 м ³ /нийт 3 жилд 2.52 мян.м ³ / хүртэл ус ашиглана.	Дунд	
4	Овоолго	Хөрс, агаар, шимт хөрс	Хөрсний гадаад овоолгод нийт 7 га талбай дарагдана. Ил уурхайн хөрсийг авто тээврээр зөвхөн өмнө олборлосон орон зайд дотоод овоолго хийх ба нийт 374.127 мян.м ³ дотоод овоолго хийгдэнэ.	Хүчтэй	
5	Барилга байгууламж, дэд бүтэц	Хөрс, шимт хөрс	Уурхайн тосгоны нийт талбайд: Ажилчдын байр - 1ш 40 хүний хоолны газар-1ш	Дунд	

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны
менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

			Захиргааны байр- 1ш, Агуулах (2 өрөө)-1ш, Халуун ус, угаалгын газар- 1ш		

Голлох нөлөөллийн хамрах хүрээ, эрчмээс харахад алтны шороон ордын алттай элс олборлох явцад дээрх нөлөөллийн эрчмийг бага байлгах, бууруулах, арилгах талаар байгаль орчныг нөхөн сэргээх, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх орчны хяналт шинжилгээг тогтмол хийлгэж байх мониторингийн хөтөлбөрийг мөрдөж ажиллах шаардлага зүй ёсоор тавигдаж байна.

БҮЛЭГ 4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэхүү төслийг хэрэгжүүлэх үед технологийн онцлогоос хамааран газрын хөрс, түүний дээрх ургамал, газрын хурдас болон агаар мандалд тоос босох зэрэг сөргөөр нөлөөлөх тул байгаль орчны мониторингийг тогтмол хийх, түүнийг нөхөн сэргээх ажлыг байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, санхүүжилтэндээ тусган гүйцэтгэж ажиллана.

Иймд дээрх сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, хянах чиглэлээр БОМТөлөвлөгөөгөө боловсруулсан болно.

Мөн хог хаягдлын менежментийг сайжруулах зарчмын хүрээнд 2019 онд хэд хэдэн ажил төлөвлөн, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардал, байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийг хянах хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн зардлуудыг дараагийн бүлгүүдэд тусгасан болно.

2024 онд С1-16-р блокын 0.51 га газар уулын ажлаар олборлолтод өртөгдөх ба мөн өмнөх онуудад эвдрэлд өртсөн В-4-р блокын 6.19 га нийт 6.7 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийхээс энгийн хамгаалалтын бүсд 4.4 га, энгийн хамгаалалтын бүсийн гадна 2.3 га, 2022 онд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн 5.3 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийхээс энгийн хамгаалалтын бүсд 4.5 га, энгийн хамгаалалтын бүсийн гадна 0.8 га-д явагдана. Нөхөн сэргээлтийн ажил болон байгаль хамгаалах зардалд 189.54 сая.төгрөг төлөвлөсөн. Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтэнд 170.5 сая.төгрөг. Байгаль орчин хамгаалах зардал 19.04 сая.төгрөг үүний 10 сая төг-ийг ОХШХ-т зарцуулахаар төлөвлөсөн.

БҮЛЭГ 5. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт 8 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1. Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
Тоосжилт болон бохирдуулагчийн нөлөөгөөр орчны агаар бохирдох, ажилчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх	Уурхайн технологийн замууд болон овоолго зэргийг усалж чийглэх, (тодорхой ажлын график гаргах ба хуурайшилттай үед усалгааны хугацааг ойртуулах)	Уурхайн дотоод замуудад	м ²	12,000	ҮАЗ-аар гүйцэтгэх		Графикийн дагуу хийж гүйцэтгэх	Агаарын тухай хууль 9, 11, 23-р зүйл MNS 4585:2007 MNS 5919:2008 MNS 4890:2000 ХААЭА. Ажлын байрны орчин, Эрүүл ахын шаардлага. MNS(ISO)13688:2000 MNS 3306:1991 MNS 5620:2006 MNS5623:2006 MNS5388:2004 MNS5389:2004
	Уурхайд ажиллагсадыг тоосноос хамгаалах нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр ажилчдыг хангах	Нийт уурхайн ажилчдад	хүн	53	ХАБЭАЗ		Тээврийн хэрэгсэлүүдийн үзлэгийн үеэр	
	Уурхайд ашиглагдаж буй хүнд машин механизмуудыг тодорхой тогтсон маршрутгүйгээр олон салаа зам гаргуулахгүй байх тал дээр анхаарч ажиллах, сургалт сурталчилгаа болон зааварчилгаа өгөх мөн замын тэмдэг тэмдэглэгээг тавьх, тэдгээрийг засварлах.	Төсөл хэрэгжих талбай болон тээвэрлэлт хийх зам дагуу	удаа	1-ээд доошгүй тоогоор	1 000.0	1 000.0	Төсөл хэрэгжих нийт хугацааны туршид, тогтмол хугацааны давтамжтайгаар хэрэгжүүлэх	

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Дүн						1 000.0		
2. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
Цаашид байнгын хөл хөдөлгөөнөөс байгууламжуудын ойр орчмын хөрсөн бүрхэвч доройтох, элэгдэл эвдрэлийн талбай нэмэгдэх.	Шимт хөрсний овоолгуудыг MNS 5915:2008 стандартын дагуу хийж хадгалах	АМТЗ-ийн талбайд	м3	4 800	Нөхөн сэргээлтийн зардалд тусгасан болно.		Төлөвлөгөөт онд	MNS 5915:2008 MNS 5916:2008 Газар шорооны ажлын үед шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” MNS 5914:2008 “Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. “Газрын тухай” хууль 50 дугаар зүйл
	Хөрсний гулсалтаас хамгаалах, уурхайн карьерийг батлагдсан ТЭЗҮ болон УАТөлөвлөгөөний дагуу байгуулж ажиллах	Уурхайн хэмжээнд				ҮАЗ	Төлөвлөгөөт онд	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, 2012
	Тунгаагуур нуур болон үерийн далан шуудууг зохих стандарт, норм, дүрмийн дагуу барьж байгуулах	Төслийн хэмжээнд	удаа	1 удаа		ҮАЗ	Төлөвлөгөөт онд	БОЯ, ЭХЯ-ны сайдын 1988 оны 6-р сарын 22-ны 68-А, 61/А
	Газар ашигласны төлбөрийг төлж ажиллах	Төслийн хэмжээнд	төг	1 удаа		ҮАЗ	Төлөвлөгөөт онд	тушаалын 5-р хавсралт; MNS 4601:2011 Автотээврийн

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
								хөдлөх бүрэлдэхүүн. Техникийн үйлчилгээ, засварын тогтолцоо;
Дүн						1 000.0		
3. Ургамлан бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
Уурхайн болон ажилчдын хотхоны үйл ажиллагааны улмаас ургамлан бүрхэвч устана.	Төсөл хэрэгжиж буй талбай орчмын ургамлын зүйлийн бүрдэл, биомасс зэрэгт тогтмол анхаарч ажиллах, хөрс талхлагдлаас үүдэн ургамлын зүйлийн бүрдэл өөрчлөгдөх хомстох зэрэгт тогтмол хяналт тавьж ажиллах, мониторинг хийж байх	АМТЗ-ийн талбай Д	төг	1 удаа	500.0 + ОХШХөтөлбөрийн зардалд тусгагдсанаар		Төлөвлөгөөт онд	Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаардлага” MNS 5918:2008 Байгалийн ургамлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйл;
	Ургамалан нөмрөг нь хуулагдах болон нөлөөлөлд өртөхгүй талбайнуудыг тодорхой болгож урьдчилан хамгаалах тэмдэглэгээ сануулга байрлуулах	АМТЗ-ийн талбай Д	удаа	Тухай бүрт	500.0		Төлөвлөгөөт онд	
Дүн						1 000.0		
4. Усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
Усны нөөцийн горимын өөрчлөлт	Ус ашиглах дүгнэлт болон усны нөөцийн дүгнэлтийг зохих шатны газруудаар нь гаргуулан ажиллах	Ашиглах	удаа	1			Уурхайн олборлолтын ажил	“Усны тухай хууль”, БОНХЯ-ны сайдын 2014 оны

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
		хэмжээг ээр					эхлэхийн өмнө	05 дугаар сарын 09-ний өдрийн 1/2643 тоот БОС-ын 1995 оны 153 тоот тушаал
	Үйлдвэрлэлийн болон ахуйн усны хэрэглээг нарийн тооцож, жил бүр ашигласан усны хэмжээгээр төлбөр төлж ажиллах	Төслийн хүрээнд			ҮА-ны зардалаар	Уурхайн ашиглалтын хугацааны туршид		
	Ус ашиглалтын гэрээ байгуулах, ус ашигласны төлбөр төлөх	Төслийн хүрээнд	Удаа	1	ҮА-ны зардалд	Тогтмол хугацаанд		
Усан орчны чанарт өөрчлөлт орох	Цэвэр болон бохирын нуур, далан зэргийг сэтрэхээс урьдчилан сэргийлэх, засаж сайжруулах, сануулга байрлуулах	Уурхайн цэвэр болон бохир усны нуур	Удаа	3-оос доошгүй	1 500.0		Уурхайн ашиглалтын хугацааны туршид	БОС-ын 1995 оны 153 тоот тушаал
Дүн						1 500.0		
5. Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
Амьтдын тоо толгой буурах, дайжих, амьдрах орчин нь устах, идэш тэжээл нь хомстохоос хамгаалах	Зэрлэг амьтдыг хамгаалах ухуулга сурталчилгаа хийх Компаний ажилчдыг ан агнуурын тухай хууль тогтоомж зөрчихөөс сэргийлэх	Сэвсүүлтэй, Халиарын нуруу ТХГН	удаа	1-ээс доошгүй удаа			Төлөвлөгөөт онд	Амьтны тухай хууль
Дүн					Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын зардалаар			
Нийт дүн					4 500.0			

5.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 9 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал (мян.төг)	Нийт зардал (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	2024 онд эвдэгдэх Өмнөх онд эвдэгдсэн	га	0.51 6.19		189 540.0		MNS 5916-2008 MNS 5917-2008 MNS 5918-2008
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Ургамалжуулах, нэг болон олон наст ургамал ургуулах	га	5.3				
Нийт						189 540.0 ҮАЗ		

5.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт 10 Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах, Тэр бум мод тарих чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	ДХ зорилт	Хамгааллын арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж
1	Аюул заналыг бууруулах, орчны доройтлыг багасгах арга хэмжээ	Орон нутгийн удирдлагуудаас зааж өгсөн /уул уурхайн нөлөөгөөр эвдрэлд орж, эзэнгүй орхигдсон/ газарт нөхөн сэргээлтийн ажлыг зохих стандартын дагуу хийж гүйцэтгэх	Дархан-Уул аймаг, Шарынгол сумын ЗДТГ, байгаль орчныг хамгаалах албатай зөвшилцөн байршлыг сонгох	удаа	1-ээс доошгүй	ҮАЗ-аар /5 670.0*/	Төлөвлөгөөт оны 3-р улиралд багтаан хэрэгжүүлэх
2		Сэвсүүлтэй, Халиарын нуруу зэрэг тусгай хамгаалалттай газруудад	ТХГН-ын захиргаанд	удаа	1-ээс доошгүй	5 000.0	

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

		зэрлэг амьтдын идэш, тэжээл, хужир мараа тавих зэрэг биотехникийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;					
Дүн					5 000.0 (ҮАЗ-аас)		
3		Тэр бум мод тарих хөдөлгөөнд хандив	Шарын гол суманд	1удаа	5 000,0 (ҮАЗ-аас)		

5.4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

Ашигт малтмалын талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд нүүлгэн шилжүүлэлт хийх айл өрх байхгүй тул төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй болно.

5.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Монгол улсын хэмжээнд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль, эрхзүйн хүрээнд ажиллана. Цаашид ямар нэгэн түүх, соёлын дурсгалт зүйлс илэрсэн тохиолдолд уулын ажлыг нэн даруй зогсоож, хуулийн хүрээнд авбал зохих арга хэмжээг авч ажиллана.

5.6. Химийн бодис, Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Технологийн онцлогоос хамааран тусгайлан химийн бодис ашиглагдахгүй тул 2020 оны БОМТөлөвлөгөөнд тусгагдаагүй болно. Харин машин механизмд хэрэглэх түлш, шатах тослох материалаас үүсэх эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан болно.

Хүснэгт 11 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний зардал

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Байгалийн болзошгүй гамшиг, аюулт үзэгдлээс үүдэн төслийн үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлөх, дам нөлөөллөөр хүрээлэн буй орчныг бохирдуулах	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагаа, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчдад танилцуулж ажиллах	Төслийн нийт ажилчдад	1-ээс доошгүй удаа		2.0	Үйл ажиллагааны турш	ХАБЭА
	Хөрсний бохирдол үүсгэх эрсдэлтэй материалын агуулахуудыг гадаргын урсацаас хамгаалах ба тэдгээрээр бодис зөөгдөхөөс хамгаалсан далан шуудуу байгуулах	Түлш, шатах тослох материал, химийн бодисын агуулах	1-ээс доошгүй удаа	Үйл ажиллагааны төсөвт суулгах		Агуулахыг барьсан даруйд, Үйл ажиллагааны турш	БНба дүрэм
Шатах тослох материалын хадгалалт, ашиглалтаас	Шатах тослох материалыг стандартын шаардлага хангасан агуулахад хадгалах	Төсөлд ашиглагдах машин техник	Нийт хугацаанд	Үйл ажиллагааны зардалаар гүйцэтгэх		Жил бүр	Химийн хортой ба аюултай бодисын тухай

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

хүний эрүүл мэнд ба хүрээлэн буй орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамруулах төлөвлөлтийг хийх, хэрэгжүүлэх	Нийт ажилчид,	1-ээс доошгүй удаа	Үйл ажиллагааны зардалаар гүйцэтгэх	Жилд 1 удаа	хууль, холбогдох журам, стандарт Хог хаягдлын тухай хууль
	Шатах тослох материалын хор аюулын лавлах мэдээллийн агуулгаар сургалт хийх	Нийт ажилчид 53 хүн	1-ээс доошгүй удаа	Үйл ажиллагааны зардлаар	Уулын ажил эхлэхээс өмнө	Химийн хортой ба аюултай бодисын тухай хууль, холбогдох журам, стандарт
Үйлдвэрлэлийн гэнэтийн ослын улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлж, олборлолтын үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Ажилчин нэг бүрийг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, багаж хэрэгслээр хангах	Нийт ажилчид 53 хүн	Нормын дагуу	ХАБЭА зардал	Үйл ажиллагааны турш	ХАБЭА
	Ажилчин нэг бүрт ажил мэргэжлийн онцлогоос шалтгаалсан хор тайлах зорилгоор өдөр бүр нормын сүү, цагаан идээгээр хангах	Нийт ажилчид 53 хүн	Өдөр бүр	Үйл ажиллагааны зардлаар	Үйл ажиллагааны турш	
	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг сахиулж, хэрэгжилтэнд хяналт тавих	“Багатаян” ХХК	Өдөр бүр	Үйл ажиллагааны зардлаар	Үйл ажиллагааны турш	MNS4990:2000
Нийт зардал				2 000.0+YA3+ ХАБЭА3		

5.7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Бид энэхүү 2020 онд хог хаягдлын менежментийн талаар МУ-ын УИХ-аас батлан гаргасан хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хууль, журмуудыг баримтлан ажиллана. Мөн өмнөх онуудтай адил сум, орон нутгаас “Хог хаягдлыг бууруулах менежментийн хүрээнд зохиогдон хийгдэх ажлуудад оролцон, техник тоног төхөөрөмжөөр туслан хамтран ажиллана.

Хүснэгт 12 Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах хууль, журам, стандарт
Ахуйн гаралтай хог хаягдал	Сумын төвд хоёрдогч түүхий эд авах цэгүүдэд төслөөс гарсан дугуй, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал, хуванцар сав, шил, лааз зэргийг тушаах замаар эх үүсвэрээс зайлуулж ажиллах	Төслийн хэмжээнд	Гарсан хэмжээгээр			450.0	ҮА-ны туршид	Хог хаягдлын тухай хууль 9-р зүйл. MNS 5344:2011 Хог хаягдлын тээвэрлэлт, ангилал, ерөнхий шаардлага Хог хаягдал, ангилан ялгах, кодчилох журам
	АМТЗ-ийн талбай болон уурхайн тосгон орчимд хийсч тархсан болон үүссэн хог хаягдлыг тогтмол хугацаагаар цэвэрлэж хэвших	Төслийн хэмжээнд	кг	Үүссэн хэмжээгээр	ҮАЗардал	ҮАЗардал		
	Шарын гол СЗД-тай хог хаягдлын гэрээг хийх, төлбөрийг төлж байх	Төслийн хэмжээнд	удаа	1	250.0	250.0	Оны эхэнд гэрээ байгуулах, цаг тухай бүрт нь төлөх	
	Ахуйн гаралтай хатуу хог хаягдлыг уурхайн түр хогийн цэгт төвлөрүүлэн хуримтлуулах	Төслийн хэмжээнд	кг	Гарсан хэмжээгээр	-	-		

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

Үйлдвэрийн гаралтай хог хаягдал	Угаагдсан элс болон хоосон чулуулгийн хаягдлыг өмнөх онд бий болсон карьерт дотоод овоолго хийх ажлыг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж ажиллах	Төслийн хүрээнд	мян.м ³	УА-ын хэмжээ нээс хамаарч	ҮАЗардал	ҮАЗардал	ҮА-ны туршид
Аюултай хог хаягдал	Төсөлд ашиглагдаж буй тээврийн хэрэгсэлүүдэд ашиглагдсан аккумулятор, тос, тосны шүүр, фильтр зэргийг тусгайлан ангилж, агуулахад хадгалах ба тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагад нийлүүлэх замаар эх үүсвэр дээрээс нь аюулгүйгээр зайлуулах	Төслийн хүрээнд	удаа	Үүссэн хэмжээ гээр	ҮАЗардал	300.0	ҮА-ны туршид
	ШТМ болон бусад аюултай шингэн хог хаягдал хөрсөнд ил задгай асгарсан тохиолдолд даруй тухайн хэсгийн хөрсийг хуулан авч, саармагжуулах, хоргүйжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулж ажиллах.	АМТЗ-ийн талбай болон засварын талбайн хэмжээнд	удаа	Тухай бүрт	20.0	300.0	
Дүн						1 300.0	

5.8. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31-р зүйл болон Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуульд зааснаар төслийг хэрэгжүүлэхдээ тухайн дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, төсөл хэрэгжиж буй орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр боловсруулав.

ОХШХөтөлбөрийн хүрээнд хөрсөн бүрхэвч, уст цэг, агаар орчин болон ургамлан нөмрөг зэргийн бохирдлын дээжлэлт, хэмжилтүүдийг хийхдээ уурхайн ойролцоо амьдарч буй өрхүүдийг төлөөлүүлэн 1-ээс доошгүй хүнийг байлцуулан гүйцэтгэж ажиллана.

Хүснэгт 13 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг сая.төг	Нийт зардал, сая.төг	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал	Дээд доод хязгаар
АГААРЫН ЧАНАР								
1	Агаар дахь тоосжилтын хяналт: Нийт тоос (TSP), PM2.5, PM10 Тоосны уналт	- Элс угаах төхөөрөмжийн орчимд, - Замын хажууд	Жилд 2 удаа	Тоосжилтын хяналтын явуулах мониторингийн 2 цэгт	0.05	1.5	MNS 4585:2007 MNS:3384:19 82 MNS:4048:19 88	PM2.5-0.05 мг/м3 PM10-0.1мг/м3
ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗРЫН ДООРХ УС								

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

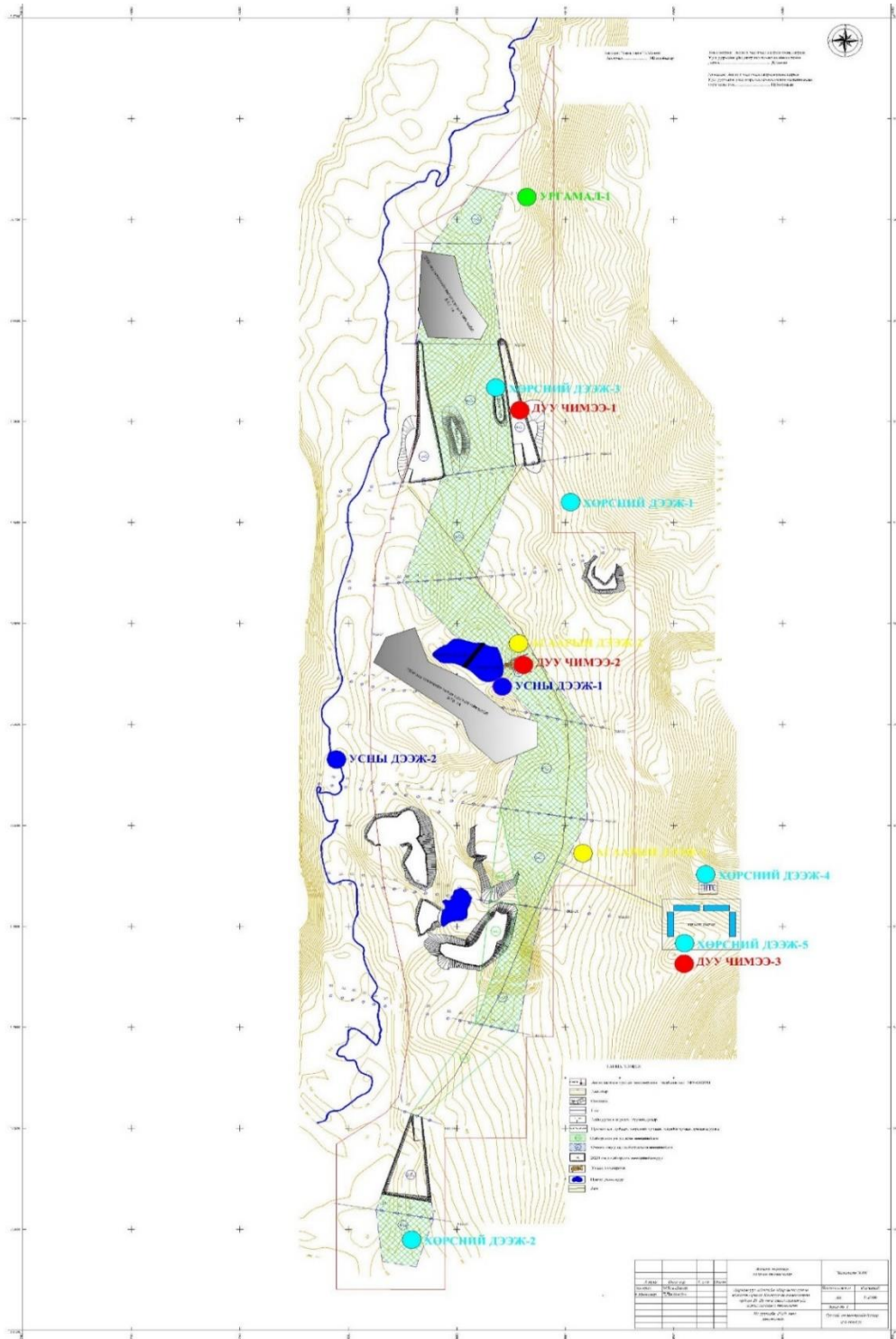
2	Гадаргын болон газрын доорх усны чанар: Гол ионы найрлага : Усны түвшин, рН, өнгө, булингаршил, хуурай үлдэгдэл, эрдэсжилт, нийт хатуулаг,	- Ус ашиглах технологийн дамжлагын үе шат бүр дээр, /тунгаах нуур/ - Хавчуугийн гол	Жилд 2 удаа	Нийт 2 цэг дээр дээжлэлт хийж шинжлэх	0.05	1.5	MNS 3934:1986 - ундны болон үйлдвэрлэлийн хэрэгцээт усны химийн шинжилгээ болон дээж авах, хадгалах; MNS (ISO) 5667-5:2001- усны чанар-дээжлэлт MNS 900-2010 MNS 6148;2010 MNS 4586 : 1998	ЗДХ
ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ								
3	Ялзмагийн агууламж, рН, давсжилт, чийгшил, NO3-N, P2O5, K2O, рН, нийт азот, нийт фосфор,	- Нөлөөлөлд өртөөгүй талбай - Нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбай, - Шимт хөрсний овоолго	Жилд 2 удаа	Уурхайн бүсийн орчим мониторингийн 3ш тогтмол цэгт	0.05	1.5		ЗДХ
4	Нефть, нефтийн бүтээгдэхүүн, нүүрсустөрөгчид, хүнд	- Шатахуун ачих, буулгах, машин механизмыг шатахуунаар	Жилд 2 удаа тутам	Уурхайн бүсийн орчим мониторингийн	0.05	1.5	MNS5850 : 2008	ЗДХ

**“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/**

	металлын агууламж микробиологийн үзүүлэлт	цэнэглэх талбай, агуулах орчимд - Хог хаягдал бохирын цэгийн орчимд		н 3 ш тогтмол цэгт				
УРГАМАЛАН НӨМРӨГ								
5	Ургамлын төрөл зүйл, бүрхэц %, Ургамлын дундаж өндөр, газрын гадаргуугаас дээшхи ургамлын биомасс, кг/га;	- Нийт тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд	Жилд 1 удаа	Ургамлын хяналт шинжилгээг мониторингий н 2 цэгт		2.0	Батлагдсан арга зүйн дагуу	-
ДУУ ЧИМЭЭ БА ДОРГИО ЧИЧИРГЭЭ								
7	Гадаад орчны дуу чимээ	- Уурхайн тосгон орчимд - Ил уурхайн орчимд	Жилд 1 удаа	Хяналт шинжилгээ явуулах 2 мониторингий н цэг дээр	0.05	1.0	MNS 4585:2007	60дБ
8	Ажлын байрны дуу, чимээ	- Ил уурхайн орчимд, - Элс угаах төхөөрөмжийн орчимд	Жилд 1 удаа	Шаардлагатай ажлын байрууд дээр	0.05	1.0		85дБ
2024 онд хийгдэх ОХШХөтөлбөрийн зардал					10 000.0			

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

Хүснэгт 14 Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу дээж авах цэгүүдийн байршил

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

5.9. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Хүснэгт 15 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө ба зардал

Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хуваарь	Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
		2020 он		
Байгаль орчны асуудлыг удирдлагын түвшний 1 ажилтанд хариуцуулж, хяналт тавин ажиллах;	ҮАЗ	2020 онд	Уурхайн дарга	
Байгаль орчны аудитыг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх, Гарсан дүгнэлт зөвлөмжийг хэрэгжүүлэхэд анхаарч ажиллах;	10 000.0	2020 онд	Компаний захирал, удирдах албан тушаалтнууд	
Ажилтнуудад байгаль орчны сургалтуудыг ажлын байранд нь зохион байгуулах,	500.0	2020 онд	Компаний захирал, удирдах албан тушаалтнууд	
Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	ҮАЗ	2020 онд улирал бүр	Хүний нөөцийн асуудал хариуцсан ажилтан	
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулан асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллаг болон орон нутгийн удирдлагуудад танилцуулан батлуулж ажиллах ба хийгдсэн ажлуудыг тайлагнаж байх	500.0	2020 онд сүүлийн улиралд	Уурхайн дарга	
Сум, багийн удирдлага, ИТХ-тай хамтран ажиллах	500.0	2020 онд	Уурхайн дарга	
Нийт		11 500.0 + ҮАЗ зардалаар гүйцэтгэх		

5.10. Тухайн жилийн БОМТ, түүний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь

Хүснэгт 16 БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах хуваарь

БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан	Зохион байгуулах газар
Дархан-Уул аймгийн БОАЖГазар	тайланг хүргүүлэх, шаардлагатай тохиолдолд зохиогдох хуралд илтгэл хэлбэрээр тайлагнана.	БОМТөлөвлө гөөний хэрэгжилт	2020 оны 11 дүгээр сард багтаан	500.0	Компаний захирал болон уурхайн дарга	Дархан-Уул аймгийн БОАЖГ-т хүргүүлнэ.
Бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч нар	Төлөвлөгөөт онд хийгдэж буй ажлуудыг АМТЗ-ийн талбай дээр нь хянуулан шалгуулж ажиллах	Тухайн онд хийгдэж буй ажлуудтай холбогдолтойгоор	Төсөл хэрэгжиж буй талбай дээр шалгалтаар очсон тухай бүрт	ҮАЗ	Уурхайн дарга	Уурхайн талбай дээр
Асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага болох БОАЖЯ-ны ХБОБНУГазар	БОМТ-ий биелэлтийн тайланг А-618 тоот журмын дагуу боловсруулан хүргүүлж, хянуулан батлуулах	БОМТөлөвлө гөөний хэрэгжилт	Төлөвлөгөөнт 2020 оны 12 дугаар сард багтаах	500.0	Компаний захирал болон уурхайн дарга	Багийн төв дээр
Нийт				1 000.0		

“Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төслийн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
/MV-000150/

5.11. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

№	Арга хэмжээ	БОХ Зардал, мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	4 500.0
2	Нөхөн сэргээлт хийх, ногоон байгууламж байгуулах төлөвлөгөө	189 540.0(ҮАЗ-д тусган хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ)
3	Дүйцүүлэн хамгаалах, Тэр бум мод тарих арга хэмжээний төлөвлөгөө	5 000.0 (ҮАЗ-д тусган хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ) 5 000.0(ҮАЗ-д тусган хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ)
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	2 000.0
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1300.0
8	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	11 500.0(ҮАЗ-д тусган хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ)
9	Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр	10 000.0(ҮАЗ-д тусган хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ)
10	Тухайн жилийн БОМТ, түүний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь	1 240.0
2024 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал		9 040.0 221 040.0(ҮАЗ-д тусган хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ)

“Багатаян” ХХК-ийн “Хавчуугийн алтны шороон орд”-ыг ил аргаар ашиглах төсөл” төслийн үйл ажиллагаандаа 2024 онд хэрэгжүүлэн ажиллах Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал **9 040.0мян.төг** болж байна.

**УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН НӨХӨН
СЭРГЭЭЛТИЙН 2021 ОНЫ ЖИЛИЙН МЭДЭЭ**

1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХАЯГИЙН ХЭСЭГ

Регистрийн дугаар	2	0	9	9	5	5	1
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр	Багатаян ХХК						
Байршил	Нэр				Код		
Аймаг, нийслэл	Дархан-Уул				45		
Сум дүүрэг	Шарын гол				10		

2. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-000150
Тусгай зөвшөөрлийн талбай, га	71.76
Ашиглалт эхэлсэн он сар өдөр	1993-05-15
Ашигт малтмалын төрөл	Алт
Ашиглагын төрөл	Шороон орд

3. УУЛ УУРХАЙН АШИГЛАЛТ

Үзүүлэлт	МД	Хэмжих нэгж	Нийт	Тайланд онд (ашиглалт хийсэн)
А	Б	В	1	2
Олборлолтод өртсөн нийт талбай	1	-	х	х
Ашигласан талбай	2	га	66.81	1.41
	3	мян.м ³	4534.2	360.0
Хаягдал чулуулгийн овоолго	4	га	0.5	
	5	мян.м ³	15.0	
Хөрсний овоолго	6	га	1.2	
	7	мян.м ³	72.0	
Уул уурхайн дагалдах дэд бүтцийн нөлөөнд эвдэрсэн газар	8	га	1.2	
Бусад	9	га	1.5	

4. УУЛ УУРХАЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

Үзүүлэлт	МД	Х.Н	Нийт	Техникийн	Биологийн
А	Б	В	1	2	3
Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд заасан нөхөн сэргээлт хийх нийт талбайн хэмжээ	10	га	68.1	40.1	28.0
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөсөн талбай	11	мян.м ³	57771.4	57771.4	-
	12	га	15.3	11.3	4.0
	13	мян.м ³	202.0	194.0	8.0
Нөхөн сэргээлт нийт хийсэн талбай мөр14≥мөр16, мөр15≥мөр17	14	га	72.58	59.48	46.7
	15	мян.м ³	4994.4	4902.4	92.0
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	16	га	13.0	12.0	1.0
	17	мян.м ³	273.0	268.6	4.4
Нөхөн сэргээлт хийхэд зарцуулсан зардал мөр18≥мөр19,	18	мян.төг	1178000.0		
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийхэд зарцуулсан зардал	19	мян.төг	112000.0		
Байршуулсан нөхөн сэргээлтийн баталгааны нийт мөнгөн хөрөнгө, мөр20≥мөр21,	20	мян.төг	45350.0		
Тайланд онд байршуулсан нөхөн сэргээлтийн баталгааны мөнгөн хөрөнгө	21	мян.төг	0.0		
Байгаль хамгаалахад зарцуулсан нийт зардал мөр18≥мөр19,	22	мян.төг	113520.0		
Тайланд онд байгаль хамгаалахад зарцуулсан зардал	23	мян.төг	4800.0		

Захирал..... / М.Болдбаатар /
Нягтлан бодогч..... / Б.Цэцэгмаа /
2021 оны 12-р сарын 03-ны өдөр

